

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/1.
Telefon št. 72, ponoči tudi
št. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54 — Telefon št. 36.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4 — Telefon št. 499

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavoda: Ljubljana
št. 11.843 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.847.

Nova klerikalna ponudba g. Uzunoviču

Čudovit komuniké kluba SLS. — Rezerviranost g. Uzunoviča.
Radić gradi za vse slučaje še novo kombinacijo.

Beograd, 29. decembra. p. Vsa pozornost politične javnosti je danes veljala dogodkom v radikalnem klubu. Mnogo se je ugrabilo, kako izteče politična debata v tem klubu in kako močna se bo pokazala Uzunovičeva pozicija. V obeh skupinah, centuramaški in pašičevski, je bilo opažati veliko nesigurnost, znak, da si nobena ni glede izida debate na jasnem.

Dopolodne so se znova pojavile večerajšnje govorice o predstojeci demisijski ministrov dr. Miletiča, Simonoviča in Jovanoviča. Njihovo verjetnost je še potrdila izjava g. Simonoviča, ki je na vprašanje novinarjev dejal: »Govori se, da sem podal ostavko. To bom videli po seji radikalnega kluba.« Kakor se z radikalne strani zatrjuje, bi bilo računati z demisijsko g. Simonoviča in Miletiča za slučaj, da bi v radikalnem klubu prišlo do razkola.

Ves dopoldan in popoldan so bili g. Uzunovič in njegovi prijatelji živahno na delu, da pomirijo radikalne duhove ter se vršijo pogajanja, da bi dva izrazitejša pašičevca zasedla oba še neoddana resorta. V zvezi s tem se je mnogo opazila skrajna rezerviranost g. Uzunoviča, ko je govoril o vstopu SLS v vladno naglasno na kraju, da mora radikalni klub računati s kombinacijo kakršna je, ne pa s kombinacijo kakršna bi mogla biti.

Komuniké klerikalnega kluba je bil pašičevcem dobrodošel. Dokazovali so, da si klerikalci še vedno želijo vstopa v vladno, a da je krivda, ako do tega ne pride, na strani g. Uzunoviča, ki noče prijeti iztegnjene roke g. Korošca. Vtis klerikalnega komunikéja na politično javnost je velik. Dočim so celo v radikalnem klubu govorniki ostro kritizirali, da se je kriza rešila na neparlamentarni način ter je na današnjem kongresu Davidovičeve stranke se vršila o

tem velika debata, so klerikalci molče presli preko vseh teh dogodkov ter pokazali oportunistično naziranje, ki je popolnoma blizu Radićevi tezi. Navzlic novi oferti g. Korošca pa se smatra, da se pritegnitev klerikalcev kot ožjih radikalnih zaveznikov v vladno ne bo dala več uresničiti. Rezerviranost g. Uzunoviča v tem oziru se mnogo komentira.

Po seji radikalnega kluba je bil Uzunovič na dvoru, kjer je kralju poročal o politični situaciji. Bil je z rezultatom današnje seje očitno zadovoljen ter je izjavil novinarjem:

«Eto, gospoda, nič ni bilo preloma. Bilo je kritike in vse je v redu.»

Beograd, 29. decembra. n. Nekoliko po 5. uri popoldne je klub SLS izdal sledeči komuniké: »Jugoslovenski klub je na povoljno znanje sprejel poročilo predsednika dr. Korošca o zadnjih političnih dogodkih in konstatira: 1.) Gospod Nikola Uzunovič ni zadostil pravočasno obvestil pooblaščenega zastopnika kluba o sestavi svoje sedanje vlade. 2.) Po dogodkih na katoliški svet večer Uzunovič ni obnovil zvez in razgovorov s tem klubom, kar bi gotovo storil, ako bi resno hotel da v njegovi vladi sodelujejo tudi zastopniki slovenskega naroda.»

Zagreb, 29. decembra. n. Danes je Stjepan Radić na vprašanje ali se boji eventualnega razkola v radikalni stranki in kaj bi se potem utegnili dogoditi, odgovoril: Vemo, da se bo Uzunovič zadovoljil z zanjicno klubom, ne da bi zahteval soglasnost, ker ima naše glasno poverenje in ako pride tudi doktor Korošec, bo vse dobro. Naš seljaški klub ima 70 poslancev in to bo zadosti. Uzunovič bo v vsakem slučaju imel 100 poslancev, kar z našimi 70 dela večino. Ako pride še Korošec s svojimi 20 poslanci, nas bo 190.»

Nenaden podpis italijansko-nemške pogodbe

Včeraj popoldne je bila v Rimu podpisana italijansko-nemška razsodišna pogodba, ki baje ne vsebuje nobenih tajnih klavzul. — Vznemirjenje v Parizu. — Značilni italijanski komentarij.

Rim, 29. decembra (ri.) Danes ob 16. uri je bila podpisana v palači Chigi italijansko-nemška razsodišna in prijateljska pogodba. Za Italijo je podpisal pogodbo Mussolini, za Nemčijo pa nemški poslanec von Neurath. Pogodba vsebuje 16 členov. Pogodbeni stranki se obvezujeta, da predložita spore, ki bi se ne mogli rešiti prijateljsko potom običajnih diplomatskih sredstev, poravnalni proceduri. V to svrhu je ustanovljena permanentna pravna komisija. V slučaju, da bi pravna procedura ne imela uspeha, se predloži spor v razsodno mednarodnemu permanentnemu razsodišču v Haagu. Pogodba je veljavna za dobo desetih let.

Rim, 29. decembra. s. Pogodba obstoji le iz 16 členov, ki so sestavljeni zelo preprosto in in bo predložena Društvu narodov v registracijo. Mussolini in dr. Stresemann sta smatrala za potrebno ugotoviti že v naprej, da pogodba nikakor ni naperjena proti kakšni tretji državi in da niti javno niti tajno ne zasleduje določenih političnih smotrov. Pogodba ne vsebuje nikake klavzule, ki bi bila v nasprotju z duhom ali črkami pakta Društva narodov. Politični pomen te pogodbe je v tem, da vsebuje formulo za ureditev velikega kompleksa vprašanj med obema državama.

V tukajšnjih političnih krogih z veseljem naglašajo, da je Nemčija pozdravila z zadoščenjem ustanovitev samostojne province v Bolcanu in ureditev vprašanja nemškega imetja v Italiji. V vprašanju narodnih manjšin je Mussolini odkrito izjavil, da manjšinskih pravic ne more smatrati za vzroke ločitve. Tej pravici mora postaviti nasproti pravice večine, posebno zaradi tega, ker

je italijanski narod, kakor noben drugi, od Alp do morja homogen. Rimsko časopisje z zadoščenjem pozdravlja italijansko-nemško pogodbo in jo označuje kot novi močni steber miru v Evropi.

Pariz, 29. decembra (pr.) Poročilo o podpisu italijansko-nemške razsodišne pogodbe je vzbudilo v diplomatskih krogih veliko pozornost. Merodajni činitelji so ogorčeni zaradi skrivanja pogodbine vsebine in zaradi prikrivanja datuma podpisa. »Liberte« trdi, da nima razsodišna pogodba nobene tajne klavzule političnega ali vojaškega značaja.

Berlin, 29. decembra (be). Razsodišna pogodba z Italijo se ne razlikuje od podobnih pogodb, ki jih je dosedaj Nemčija sklenila z različnimi državami ter je v popolnem skladu z locarnskimi dogovori.

Rim, 29. decembra. o. Med večernimi rimskimi listi posveča »Giornale d'Italia« daljši komentar podpisu pogodbe. Pravi, da je ta pogodba z malimi razlikami skoro do celja podobna pogodbi med Italijo in Švice, Španijo in drugimi državami. O bistvu in vsebini pogodbe govori že dovolj njen naslov: »Di arbitrato e di conciliazione«. Tudi »Tribuna« pravi, da odgovarja pogodba, o kateri se je toliko ugrabilo, popolnoma svojemu naslovu. Zato ni, ne more in ne sme biti ta pogodba v nasprotju z locarnskim paktom, temveč je samo potrebna izpolnitelje istega. List pravi, da je ta pogodba nova priča o smernicah italijanske zunanje politike, ki stremi po rešitvi poveljnih nesporazumov in torej za povratek k normalnim in jasnim odnosom med velikimi odgovornimi državami. S to pogodbo se postavlja na laž tudi obrekovanje socializmov in framazonov o današnji italijanski zunanji politiki.

rikalna grupa, to je bilo le slučajno. Z isto vneto bi bil g. Uzunovič akceptiral, po enako ugodni ceni, pomoč vsakogar. A da tudi tu ne bi bilo nobene nejasnosti, se je že mandat g. Uzunoviča glasil sprva na široko delovno kolicijo, pozneje na delovno vladno in je min. predsednik še povrh v svoji najnovejši oficijelni izjavi proglasil, da je doba vlad »narodnih sporazumov« minila!

Tako torej izgleda dejanski stan afe-re, ki je končala s tako mučnim rezultatom za g. Korošca in njegovo stranko. Le brezobzirna moralna predrznost more iz tega rezultata napraviti uspeh klerikalne politike, proglasit kot veliko zmago SLS, da se ji ni posrečilo priti v vladno ter blagrovati slovenski na-

rod, da ima take zastopnike, kakršni so klerikalni poslanci. In vendar se je klerikalno glavno glasilo povzpelo do te logike, ki jo je mogoče servirati javnosti, če do skrajnosti omalovažuje njeno politično prevdarnost. Toda kaj bi se govorili in pisali! Treba je prečitati današnji naravnost hlapčevsko ponižni komuniké klerikalnega kluba, ki mesto oznanila junaško dobojevanja političnega boja in zmagovito zaključene parlamentarne akcije jadrkuje, da se g. Uzunovič po dogodkih svetega večera sploh ne skuša več pogajati s klerikalci! Ta komuniké je najboljša bilanca klerikalne politike izza časa poslednje krize in mu nimamo s svoje strani ničesar več pristaviti.

Velika debata v radikalnem klubu

Pričela se je sinoči v precej pomirljivem razpoloženju. — Uzunovičeva obramba in pašičevski očitki. — Uzunovič smatra, da je realna samo kombinacija, kakršna je danes. — Debata se danes nadaljuje.

Beograd, 29. decembra. n. Po 18.15 se je začela seja radikalnega kluba. Takoj v pričetku se je opazilo, da razpoloženje pašičevcev popuša in da so pomirljivi. Očividno so v manjšini. Navzočih je nad 100 radikalnih poslancev.

Sejo je otvoril Ilija Mihajlovič, ki je dal takoj

besedo Nikoli Uzunoviču.

Uzunovič je govoril eno uro. Navajal je razloge, zaradi katerih je sestavil to svojo novo vladno. Zaveda se da je imel poverenje kluba. Sicer ni imel zadosti časa, da pred odločitvijo konzultira klub in vodstvo stranke, kdor ga pa pozna ve, da se nikdar ni boril za ministrske položaje, kakor tudi ne njegovi tovariši. Priznava, da je bilo nezadovoljstvo v klubu, vendar to ne pomenja, da smo pred razkolom stranke. Dolga kriza je imela mučen vtis na vse nas ter se je zdelo, da se bo razvila v krizo političnega življenja in parlamentarizma. Do 7. decembra smo imeli koalicio, ki se je pokazala nesolidno ter je zato vladna morala prenašati očitke, da ni zadosti ekspeditivna.

Postopek druge stranke v koalicii je bil nevedržen in neznošen. (Burno odobravanje.) Mi smo hoteli, da to popravimo z rekonstrukcijo in je tako prišlo do krize. Uzunovič nato razpravlja zakaj se ni posrečilo prvi mandat ter omenja, kako so dosedanja zavezniki radićevci poskušali operirati s protiradikalnim blokom. Glavni adut nasprotnikov je bil razkol radikalne stranke. Tudi Davidovičeva želela je bila, da se radikalni klub razcepi. To je bila glavna tendenca demokratskih pogovorov. Mi smo vedeli, kako velika je naša moč in smo zato govorili: Vi nas ne boste razcepili. Naša moč je razbila protivnike in vladno ni prišla v njihove roke. Zopet je prišla na površje moja malenkost. Kriza se je zavlekla brez naše krivde, toda ker država mora imeti vladno, so jo radikalni sestavili, kakršno so mogli. Mi smo poskušali sporazum s SLS ter se je zdelo, da bo ta koalicio zadovoljiva. Nam bi bilo zelo drago, da bi se ustvarila številna koalicio, v kateri bi bila večina Srbov, Hrvatov in Slovencev in zato smo v tej smeri razvili akcijo. Upali smo na uspeh, začela so se vršiti pogajanja in naša stranka se je pokazala kot prilično razpoložena. Kombinacija z dr. Korošcem pa do danes ni uspela in mi moramo nočjo razpravljati samo o tem kar je. Koncem svoje govora je Uzunovič navajal, da vladno ne bo nikogar z ničemer strašila. Vsi smo politični ljudje in vemo, kako se razvija situacija in do kakih posledic lahko dovede taka situacija. Od vas je odvisno, da sprejmemo tako situacijo, kakor se je pokazala, ali pa da jo odklonimo. Ako je klub odkloni, bo vladna podoba ostavljena in bo postopala po vsem po željah kluba.

Po Uzunoviču je kot generalni govornik Pašičeve skupine dobil besedo Ranko Trifunović. Navajal je v kratkem delo in nedelo koalicio RR. Ne vidi ga nikaka osebna ambicija in iskreno želi, da radikalna stranka ostane enotna. Vlada ni bila plodna v delu. Tega pa ni kriva samo ona, temveč predvsem Radić. Zveza z Radićem je sicer dobra stvar, s slovenskimi klerikalci pa še boljša. Govornik napada Radića in posebno ministra Košutiča, češ, da je proti Košutiču zbran cel doslej, ki ga obremenjuje zaradi njegovih prejšnjih zvez z boljševiki. Navaja kako so Radićevci bili proti delu oblastnih samo

uprav, napada vladno, zakaj ni oživitvortile gospodarskih kreditov. Pri tem imajo tudi Radićevci veliko krivdo, ker so hoteli da država prevzame njihove strankarske zadruge in jih subvencionira. Uzunovič je lojalno in pošteno govoril, a rezultat njegovega dela ni povoljen. Ni dobro, da so se sprejeli v kabinet tudi neposlanci in vojaške osebe. To je neparlamentarno in proti tradiciji radikalne stranke, ki ima sama zelo dobre strokovnjake za ona ministrstva. Sestava nove vlade je ataka ne samo na parlament, temveč tudi na ustavnost. Nato je govoril pašičevci

poslanec Milutin Dragović.

V tem trenutku moramo biti posebno trezni in ne smemo nasesti intrig naših političnih nasprotnikov. Naj g. Uzunovič ne zameri, da njegov prihod na vladno ni bil po odobrenju kluba, niti po vednosti vodstva. V času njegovega dela in njegove vlade je bilo v teh osmih mesecih dosti grdih stvari s strani posameznih članov kabineta. V našem klubu so bili nekateri poslanci privilegirani, nekateri pa nepriviligirani. V tradiciji radikalne stranke ni primera, da bi aktivni oficir sprejel kak politični resort. Tako se uvaja politika v armado, vendar pa imamo dokaze v vseh državah, kjer so oficirji reševali in se vmešavali v politiko, da je to slabo. Radikalna stranka mora ostati na polu parlamentarizma in ustave. Govornik se čudi, da so se posamezni ministri Uzunovičevega kabineta tako priplili na svoje ministrske stolčke in sedaj mislijo, da bo ves svet propadel, ako oni ne bodo več ministri. Govori o tem, kako je Pašić s svojimi 89 poslanci svojačasno pristopil, da je bil resortni minister v kabinetu Stojana Novakoviča, ki je imel v Narodni skupščini samo 12 poslancev. Govornik je mislil, da bo Uzunovič po zadnji klubovi seji sestavil vladno po razpoloženju kluba. Radikalni klub se je vedno odklopal s tem, da ni nikdar mandatarju krone imenoval osebnosti, ki naj vstopijo v vladno. Mandatar krone pa je zato dobro pazil na razpoloženje kluba in na mnenje radikalnih poslancev. Na g. Uzunoviča pa se lahko nanašajo besede nekoga Srba, na katerega je govornik 1. 1918 zadel pri Peči pri komandi Jadranske čete. Ta Srb je rekel o žmogorskem kralju Nikoli: Ko je bil knez, je bil dober vladar, ko pa je postal kralj, je izgubil pamet in prestol. To se more reči tudi glede Uzunoviča. Dokler je bil resortni minister, je bil najboljši človek in minister. Odkar pa je postal predsednik, je začel delovati tako, da smo se mi njegovi prijatelji vprašali, ali je to še on Nikola. Kar se tiče sestave vlade, je Uzunovič na seji kluba, ko je bil Pašić še živ in predsedoval klubu, rekel, da je podal ostavko zato, ker je dožgal, da se ne more več dobro in koristno delati z Radićem. Kaj pa sedaj vidimo? Vidimo, da je sestavljena vladna Uzunoviča z istimi ljudmi, in sicer to še poslabša s tem, ker je skoro vsa rodbina St. Radića v vladi, dasi je Uzunovič poleti otvoril krizo samo zato, da bi vrzel iz vlade Pavla Radića, ki danes zopet sedi v kabinetu!

Nato je bila seja prekinjena ter se bo nadaljevala jutri popoldne ob 10. Od prijavljenih 34 govornikov bodo jutri prvi govorili Sreten Tosić, Andra Stanić in Jovan Cirković. Govori se, da bo Uzunovič, ako bo razprava potekala neugodno, razpravo zavlekel, da bi se klub razšel brez zaključka, ako pa bo razprava ugodna, bo debato prekinil in forsiral glasovanje.

Radićev klub oficijelno pozdravlja novo vladno

Novi režim se zdi Radiću zopet najboljši. — Priznanje bivšemu ministru Šibeniku, nobene besede g. Puclju.

Zagreb, 29. decembra r. Danes ob 9. se je pričela seja radićevskega poslanskega kluba. Prisostvovalo je v celoti 39 poslancev, vstevši minstre razen dr. Superine, ki je zadrtan radi boleznii, a istotako se je radi boleznii opravičil dr. Pernar in nekateri drugi poslanci. Sejo je otvoril Radić, nakar se je prešlo na stvarno razpravo, ki je trajala do pol 2 popoldne. Izvoljeno je bilo tudi novo predsedstvo kluba, kateremu odsej predseduje bivši minister dr. Šibenik. S sejo kluba je bil objavljen naslednji komuniké:

Na seji HSK dne 29. 12. 1926 v Zagrebu so bili sprejeti naslednji zaključki: 1) S popolnim zaupanjem sprejemamo novo vladno g. Nikole Uzunoviča, ker je sestavljena na temelju politike narodnega sporazuma ter z nalogo hitrega in uspešnega zakonodajnega dela in s posebno svrhu, da Narodna skupščina razen državnega proračuna sprejme tudi zakon o izenačenju davkov ter one osnuteke zakona, ki jih je sprejel ministrski svet ter se nahajalo pred odbori, in to posebno zakon o dalmatinskem agraru ter zakon o državni upravi.

2) S posebnim zaupanjem pozdravljamo nove člane vlade, ki prinašajo v svoja ministrstva strokovno izkustvo, ker: a) v tem vidimo najsilnejšo pot, po kateri se bodo državni posli vodili v skladu z življenjskimi potrebami naroda, in b) ker smo glo-

boko prepričani, da samo vlade z ministristrokovnjaki v nepolitičnih resortih lahko zopet dvignejo parlamentarizem, zagotovijo pri nas parlamentarno vladanje ter osvobodijo narod bojazni, da bodo sicer nesposobni ali celo koruptivni parlamentarci, izvoljeni z nezakonitostjo in nasilji pod pretezo narodne suverenitete in parlamentarizma še naprej upropaščali narod in državo. 3) V celoti vztrajamo na memorandumu, ki ga je sestavilo predsedstvo HSK ter ga je predsednik HSK dne 17. t. m. izročil tedanjemu mandatarju krone in sedanjemu predsedniku vlade g. Nikoli Uzunoviču. Računamo stalno s tem, da bodo zahteve tega memoranduma provedene tem prej, ker vsebujejo zaključke in obveznosti, ki so jih napravil narod prevzele vse dosedanje vlade narodnega sporazuma.

Sovjetska politika in Litva

Berlin, 29. decembra. s. Kakor poroča »Vossische Zeitung« iz Moskve pripisuje jo dejstvu, da smrtna obsodba nad štiri komunisti v Kovnu ni bila izvršena, velik pomen. Vihar javnega mnenja bi lahko povzročil veliko spremembo kurza sovjetske zunanje politike do Litve ter spravil na krov one politične kroge, ki iščejo preko Litve sporazuma s Poljsko.

Pred monarhijo v Albaniji

Ahmed beg Zogu igra v zadnji dobi vlogo, ki se ne ujema z onim, kar je obetal albanški državnik v prejšnji dobi in kar se je od njega pričakovalo. Sicer pa se ne sme pustiti neomenjeno, da se je svojčas, preden se je dovršil njegov zmagovit pohod na Tirano s severnega albanskega ozemlja, poročalo, da je imel pred svojim odhodom iz Beograda dolge konference tudi z italijanskimi poslaniki, kar je vzbudilo že takrat pozornost, a se je pozneje popolnoma pozabilo. Komentarilo se je kot znamenje, da se Ahmed beg ne misli naslanjati samo na našo kraljevino, marveč da hoče svoje politične načrte spraviti v sklad tudi z italijanskimi željami. Nekateri so mu to zamerili in mu očitali dvojnost in neiskreno igro; Ahmed pa je v nekem intervjuju dejal, da ga vodijo v prvi vrsti albanški interesi.

Nekoliko pozneje, ko je bil novi režim v Albaniji že dobro utrjen in se je nahajal Ahmed beg že v trdni poziciji predsednika albanske republike, je neki naš publicist, ki je bil v posetih v Tirani, zapisal zelo značilne stavke o odnosih Ahmeda do nas in do Italije. Tam se je čitalo več ali manj jasno, da je Ahmed beg skušal dobiti finančno pomoč in gospodarsko podporo sploh najprej od naše kraljevine, šele ko tu ni dobil onega, kar je želel, se je obrnil na Italijo, češ da mora Albanija, najbolj zaostala, najbolj necivilizirana, a hkrati najbolj siromašna evropska država dobiti od neke ekonomsko pomoč, pa naj bo od koderkoli.

To je bilo približno istočasno, ko so se pričeale javljati vesti, da se se odnosi Ahmedove politike napram nam in Italiji zelo spremenili v korist slednje. Kateri razlogi in nagibi so napotili Ahmeda, da je iskal zaslombe onstran Adrije, se ni v javnosti nikdar dogladno dovolj točno; da pa je gornja interpretacija blizu resnici, se zdi zelo verjetno. A bodi s tem kakorkoli — danes je Ahmed beg popolnoma v območju italijanske politike. Tiranski pakt je zaključil delo, ki se je pričelo takrat in z njim je Ahmedu zagotovljena pozicija v Albaniji proti eventualnim novim upornim poskusom. Morda je bil to celo glavni nagib za Ahmeda, da je sklenil ono pogodbo z Italijo, ker je hotel z njo izpodnesti tla vsakršni novi akciji Fana Nollia in njegovih pristaev, ki so veljali od nekdaj kot izraziti in odkriti zastopniki italijanske orientacije.

Toda morda se Ahmedu tudi to še ne zdi dovolj sigurna garancija. Zakaj če bi postal ipak premalo pogodbo italijanskim gospodom, bi ga kljub tiranski pogodbi mogli dati strogolaviti po kakem novem uporu. Bilo bi verjetno, da se želi Ahmed beg Zogu svojo vladno pozicijo tako napram sorojakom kot napram Italiji zagotoviti baš s proglasitvijo za kralja Albanije in morda s primerno ženitvijo. S tem bi bil podan nov argument za nastanek tiranske pogodbe, ki bi potemtakem pomenila veliko ugodnost za obe stranki.

Če se Ahmed beg zares proglasi za kralja in to prizna ter legalizira tudi albanski parlament, bi se s tem njegova pozicija v državi nedvomno močno ojačila. Toda zgodovina pravi, da je tudi kralje že odstavljala ljudska nejevolja, ako njihova politika ni bila v skladu z nacionalnimi interesi.

Za Ahmedov režim prihajajo tedaj v poštev še drugi argumenti, ne le proklamacija v naslovih in naslanjanje na vnanje protektorje.

Za zблиžanje z Bolgarijo

Poročali smo o pobudi za zблиžanje med Bolgari in Srbi, Hrvatimi ter Slovenci, ki je izšla z bolgarske strani s članom Kirila Hristova v »Prager Presse«, kakor tudi o odzivu, ki je izšel izpod peresa hrvatskega književnika Krkleca v istem listu.

Sedaj je izšel odgovor na članek Hristova tudi s srbske strani. Beograjski pesnik in esteti Božidar Kovačević je »Pravdi« članek, naslovljen na Kirila Hristova, in ta članek je naslednji dan prinesla tudi beograjska »Samouprava« a pripomni, da predstavlja tudi njeno mnenje.

Članek Božidarja Kovačevića sprejema z zadovoljenjem bolgarsko pobudo za spravo, ali v podrobnem odseva iz njegovega članka obilo skepe. Čuti se dobro, da stoji pisec še novsem v preteklosti in vzpričo tega so njegove besede trpke in močne, kakor je trpka in težka bližnja preteklost srbsko-bolgarskih odnosov. »Mi sprejemamo Bolgare«, pravi Kovačević, »kot brate. Zakaj kljub vsemu zlu, ki so nam ga povzročili Bolgari s svojimi nasilnimi in izdajami, so nam ipak blizu po krvi, narodnem življenju, idealih in jeziku, bližji nego Slovenci, morda celo bližji nego Hrvati, ki so takorekoč dvojčki s Srbi, a blizu so nam radi tega, ker so v bistvu eden in isti narod s Srbi in ker so skupno z nami robovali Turkom in Bizantincem. No, in če smo se ujediniili s Slovenci in Hrvati, zakaj se ne bi ujediniili tudi z Bolgari, zlasti ko stojimo pred alternativno: ali jih sprejmemo v skupni dom, ali pa ta dom čuvamo, da mu ne bi izpodkopali temeljev.«

Dalje piše Božidar Kovačević med drugim: Ali, da pride do ujedinitve med Bolgari in ostalimi južnimi Slovani, zavisi največ od Bolgarov. Ako bodo še nadalje uhajali in preganjali pristaše južnoslovenskega edinstva, kakor so storili s pokojnim Stambolijskim in mnogimi drugimi, ako bodo še nadalje trpeli hegemonijo makedonstvujočih, še nadalje vzgajali otroke v mržnji do srbskega naroda, se veselili nad našimi nesrečami, sklepali zveze z našimi sovražniki, ne bo nič iz lepih besed gospoda Hristova. Ako pa puste, da se Makedonija normalno razvija v stanju, v katerem je danes, ako se pribori v Bolgariji vsaj toliko politične in državljanske svobode, kolikor je imamo mi, ako bolgarski časopisi, knjige in pesmi ne samo nehaajo črniti brate, marveč pričnejo vzgajati generacije v ljubezni do Srbov, ako bolgarski državniki prekindejo zveze z našimi nasprotniki, tedaj moremo upati v naše ujedinitje. Toda, da pride do edinstva, je vse to še premalo. Vem, da se boste ujemali z menoj — članek je naslovljen naravnost na Hristova — in rekl: »Da, potrebno je tudi kulturno edinstvo!« Pa tudi to je še premalo. Tudi ako sprejmete celo književni jezik Beograda, ako se prične vaša književnost in kultura razvijati na

Vukovih osnovah, bi bil vse to šele majhen dokaz za nas, ker smo se preveč drago naučili, ne vam verjeti. Šele ako nas v bodočih vojnah, ki jih bomo v obrambi naše samostalnosti pričeli za definitivno osvoboditev Balkana, ne napadete v bok in ne ponovite svoje usodne, za vas vedno vabljive napake iz leta 1915., šele tedaj boste vredni, da vstopite v narodno družino južnih Slovanov, ki jo mi ustvarjamo s tolikimi žrtvami. Tu se pokažite moze, a vse drugo je stranskega pomena. Zakaj lahko znate na izust Njegaša in narodne pesmi, pa nam zopet zabodete nož v bok. Potrpite torej, dokler ne opravite prvo preskušnjo.

Prinašamo odgovor Božidarja Kovačevića brez kritične analize in brez komentarja, v domnevi, da ni to edini odgovor, ki ga je pričakovati s srbske strani na pobudo Kirila Hristova.

Rusija priznava de iure kantonsko vladu

Sovjetski poslanik Karahan dobil nalog, da mora nemudoma v Vučang.

London, 29. decembra. s. Kakor poroča »Daily Telegraph«, je dobil sovjetski poslanik na Kitajskem Karahan nalog, naj takoj odpotuje v Vučang, glavno mesto nove kantonske vlade, ne da bi pri tem obiskal Peking. S tem postopanjem naj bi bili Kantonci in zunanji svet prepričani, da je vlada v Vučangu de iure priznana kot nacionalna kitajska vlada.

Nemška vladna kriza

Berlin, 29. decembra. (be.) Bivši državni podtajnik von Löbel priobčuje v »Lokal-anzeigerju« članek, v katerem se zavzema za sestavo male desničarske vlade iz nemških nacionalcev ljudske stranke, bavarske ljudske stranke, gospodarske stranke s toleriranjem nemškega centra. Vse časopise nem. centra pa odklanja toleriranje in zahteva, da mora biti zastopnik v vladi tudi centrom, kar pa je mogoče samo v desničarskem kabinetu, ki bi se naslanjal na levico.

Zanimive novosti iz Italije

Milost za justifikacijo. — Mobilizacija civilnega zrakoplovstva. — Čiščenje birokracije.

Rim, 29. decembra. s. V izvršilni naredbi zakona o smrti kazni je določeno, da se bo smrtna kazen izvrševala z ustrelitvijo. Določbe ali se obsojenec ustrelji v prsa ali hrbet, ni. Kakor poroča »Popolo d'Italia«, je določitev te podrobnosti pridržana vsakokratni razsodbi.

Rim, 29. decembra. d. Uradni list o letalstvu najavlja, da izide v kratkem naredba o izvršitvi eventualne mobilizacije civilnega zrakoplovstva. Pri gradnji civilnih letal naj se v bodoče zlasti pazi na to, da se bodo mogla ob potrebi prestrukturirati za vojne svrhe.

Rim, 29. decembra. s. Listi poročajo, da sta bila odpuštena dva vseučiliška profesorja in 9 srednješolskih učiteljev. Dalje je bilo odstranjenih mnogo drugih vseučiliških profesorjev. Vse te navedene osebe niso bile vladni naklonjene, zato so morale obdržati strogo »zakona za čiščenje birokracije«.

Rim, 29. decembra. (be.) Naučni minister je izdal naredbo, ki izključuje ženske stolice za literaturo, modroslovje in zgodovino na vseh italijanskih vseučiliščih.

Rim, 29. decembra. o. V tukanjskih tleh se je razširila vest, da bosta v najkrajšem času zopet prišla izhajati bivša opozicijska lista »Il Mondo« in »Il Risorgimento«. S prejšnjimi lastniki so v teku pogajanja za predajo obeh listov v druge roke. Seveda bosta oba lista, če bosta sploh še izhajala, zavzemala tako stališče, ki bo naklonjeno režimu.

Anglija pričakuje fundiranje naših vojnih dolgov

London, 29. decembra. d. »Daily Telegraph« razpravlja o padanju angleških državnih dohodkov in poroča, da sili to padanje zakladni urad do spremembe njegovega stališča napram državam, ki še niso fundirale svojih dolgov Angliji. Na svojem zadnjem sestanku s Poincarejem se je dotaknil Churchill tudi te stvari in izrazil upanje, da se čim prej ratificira francosko-angleška pogodba o dolgovih iz leta 1923. V Londonu upajo, da se bo pričelo po sestavi nove jugoslovenske vlade tudi v Jugoslaviji razpravljati o dolgovih kraljevine SHS Angliji. Ta dolg znaša 25 milijonov funtov. Angleško-grška poznanja radi odplačila dolgov tudi ne napredujejo. Dvomljivo je, če bo pogajanja Venzelos sploh končal. Portugalska je poslala pred kratkim v London delegacijo, ki upa doseči 73 odstotno anuliranje portugalskega dolga. Ti postopno ugodni pogodi se lahko dovoljujejo samo radi velikih angleških trgovskih in plovinskih interesov.

Ameriške oborožitvene skrbi

Washington, 29. decembra. d. V Združenih državah se pojavlja med nekaterimi politiki stremiljenje, naj bi se vojna mornarica spopolnila. Tako zahteva predsednik mornariškega odbora parlamenta, Butler, 400 milijonov dolarjev za nove ladje, ki da so neobhodno potrebne. Amerika je že pred kakimi 6 meseci spondirala v Londonu, ali se ne bi dala sklicati posebna konferenca za razoroževanje na morju, ki naj bi tekla sporedno z ženevsko. Vlada je tudi vprašala, ali se ne bi raznejeje med Anglijo, Ameriko in Japonsko, ki je bilo glede velikih ladij določeno na washingtonski konferenci na 5:5:3, raztegnilo tudi na lahke križarke. Anglija je odgovorila, da more o takem razširjenju veljavnosti razpravljati le, ako oстане status quo. Ker ima Anglija trikrat toliko lahkih križark kot Združene države, smatrajo v Washingtonu londonski odgovor za odklonitev nezbičljivega ameriškega predloga.

Kongres Davidovičeve stranke

Beograd, 29. decembra. Danes dopoldne ob 10. je pričel zborovati kongres Davidovičeve stranke. Prisostvuje 581 delegatov. Ljuba Davidovič je podal obširno poročilo o notranjem položaju o razvoju krize in o novi Uzunovičevi vladi, ki krši osnovne narodne pravice. Davidovičevci niso mogli z radikalni radi Bože Maksimovića, katerega radikali še krčevito držijo. Govorec o zunanjih politikah je g. Davidovič kratko povdaril, da je doživela strahoten polom, ker je dr. Ninčičevo ravnanje zapravilo priljubljenost Avdiće in domača tudi Francije, vse pa zaradi Mussolinija.

Govoril je še dr. Ilija Šumenković o kritiki parlamentarizma v naši državi ter o zunanji politiki. Kongres se jutri nadaljuje.

Kongres Davidovičeve stranke

Beograd, 29. decembra. Danes dopoldne ob 10. je pričel zborovati kongres Davidovičeve stranke. Prisostvuje 581 delegatov. Ljuba Davidovič je podal obširno poročilo o notranjem položaju o razvoju krize in o novi Uzunovičevi vladi, ki krši osnovne narodne pravice. Davidovičevci niso mogli z radikalni radi Bože Maksimovića, katerega radikali še krčevito držijo. Govorec o zunanjih politikah je g. Davidovič kratko povdaril, da je doživela strahoten polom, ker je dr. Ninčičevo ravnanje zapravilo priljubljenost Avdiće in domača tudi Francije, vse pa zaradi Mussolinija.

Govoril je še dr. Ilija Šumenković o kritiki parlamentarizma v naši državi ter o zunanji politiki. Kongres se jutri nadaljuje.

Kaj je narraval Pucelj z Belo Krajinu?

Naši belokranjski puceljevi, ki so potom našine, od libijanskih zelenih generalov svoj čas sklenile metamorfoze postali sedaj vneti radčevci, so se pred padcem bivše vlade, v kateri je sedel še g. minister Pucelj, bahali, koliko je on napravil za Belo Krajinu in mislili ti z velikim pompom na voljno agitacijo za oblastne volitve.

Sedaj ko je Radčev načelnik ministra Janca neusmiljeno vrzel iz vlade, so se tem širokoumneštem zaprla usta in bodo ostale tudi zapečateni. Morda bo tuptam vseeno še kak osebnostni koristilec skušal proslaviti in povzdigniti Puceljeve zasluge za Belo Krajinu. Da pa ne bo teh par širokoumneštev zavalilo belokranjskih volilcev, naj v par vrsticah osvetlimo njegovo delo. »Kmetijski list« je svoječasno bobnal, kako je minister Pucelj prikazal podporo 11.000 Din za razstavo živine v Gradcu v Beli Krajini. Resnica pa je ta, da so ta zmesek zbrali skupaj obširni Črnomeli in drugi domači denarni zavodi, ne pa, da je to izposloval Pucelj kot minister.

Podpora za črnomeljski vodovod je bila v državnem proračunu že pred 4 leti in je bil sedaj le slučaj, da je bil Pucelj v vladi, ko je končno vendarle prišlo do izplačila. Prav isto je tudi s podporo za semiško šolo. Za to podporo je interveniral in dosegel, da so jo Semičani dobili, minister dr. Žerjav. Ko pa je bila podpora že sigurna, so se slovenski radčevci nenakrat spomnili, da bi bilo zelo dobro, ako bi si uspeh dr. Žerjava pripisali sebi ter so začeli širiti vesti, da bi podpora za semiško šolo nikoli ne bila, če ne bi bil prišel v vladu g. Pucelj. Tako si zmrjo slovenski radčevci lastiti tuje uspehe ter varati kmetijske volilce.

Podoben je tudi s podporo za metiški vodovod. Novonastavljena metiška vodovodna zadruga donarja še nima in tudi ne vemo, kdaj ga bo dobila. In končno, čeprav bi ni že g. Pucelj kaj nakazal, bi bila to samo njegova sveta dolžnost kot ministra iz Slovenije. Ako bi bil dr. Žerjav v tem času odšel je vodovodna zadruga v Metliki ustanovljena, v vladi, bi gotovo več dobila. Razen tega je objubilna podpora samo naš demar, ki smo ga vplačali z davki, zvišanimi po nemali zaslugi g. Pucelja, ki je vneto zagovarjal za tri milijarde dinarjev povečani državni proračun in tudi glasoval zanj. Doma seveda varajo radčevci kmetje, da so proti velikim davkom, v Beogradu pa jih je g. Pucelj kot minister pomagal navijati. Pucelj je bil celo na predlog fin. ministra odklovan z redom Belega orla radi njegovih zaslug za povečani državni proračun. Puceljeve drobtine nikoli ne morejo odtehtati škode, ki jo je s svojo pasivnostjo v vladi povzročil slovenskim davkoplačevalcem, zlasti pa slovenskim kmetom, ki se mu še nikoli ni tako slabo godilo, kakor sedaj. Ko sedijo v vladi »kmetijski« ministri, Radčevska drevesa v Beli Krajini ne bodo zrastle do nebes!

Politične beležke

Radčevska dvojna mera

Zadnji »Dom« piše, da se vrše v Volvodini velike upravne nesposobnosti in strahovite nečlovečnosti ne samo proti Mačzarom in Nemcem, temveč tudi proti Hrvatim in Srhom, ako niso radikali. Ko pa je nedavno o tem govoril v Narodni skupščini sam demokratični poslanec dr. Bošković, so ga radčevci namadali skupno z radikali. Sedaj preli Radčev, da ho vse tozadevno gradivo spravil pred ministrski svet in finančni odbor, in ako to ne bo pomagalo, da ho nemerna stranka maldolicele nastopila pri proračunski razpravi v Narodni skupščini. Silno grozilo se čitajo v Radčevem »Domu«. Že več kot leto dni, zato nam vane tudi nihče ne verjame. To je tem manj mogoče, ker je St. Radčev pred radikali ponovno kapituliral ter umaknil vse obtožbe, ki jih je pred krizo vlade in med nemim reševanjem objavil proti svojim zavzemom. »Dom« seveda za vse to nima niti besedice opravičila. Zadovoljna »Zlata« pa nima Bosna!

Parlamentarizem in SLS

Klerikalci so bili pripravljeni prenesti svoj vstop v vladu vse, radčevski antiparlamentarizem in radikalno veselstvo. S svojo avtonomijo solih niso več stili v omejitve, ker so naleteli povsod na odpor. Pristali so tudi na to, da bodo nemarantament v vladi. Radčev set inž. Krčinlić in guverner Hipoteke banke dr. Marković. Tudi na to so pristali, da naj bo promeni minister general dr. Korčič je samo zahteval, da naj bo vpleten in ne aktiven general, kakor je naročil sam »Slovenec« 28. t. m. Dr. Korčič je načeloma pristal na to, da smejo biti v vladi razen vojnega ministra trije neparlamentaristi, zahteval je samo na šlo prometna ministrstva pomnilnosti in ne aktivnega generala. To je vse, kar bi ločilo dr. Korčiča od vstopa v radikalno-radčevsko vlado, kjer sta bila pripadljiva za

njegovo stranko dva najpomembnejša sedeža. Kakor se vidi, dr. Korčič ni bilo mnogo za nabalo, da naj bo vlada sestavljena iz srede parlamenta in bržkone bi tudi še prenesel aktivnega generala. Dr. Korčičeva obramba parlamentarizma stoji torej na zelo slabih nogah in nima »Slovenec« prav nobenega povoda, da se radi nje trika na praa.

Naši onstran granic

Božični spomin na šolo.

Dne 22. decembra 1918 na vse zgodaj so dale italijanske oblasti po vseh vaseh v Južni Krajini nabiti lepake v slovenskem jeziku, ki so naznanjali nove zakone pravdnosti in svobode.

Slovenici Italija, velika država svobode, vam da iste državljanske pravice kakor vam drugim svojim državljanom, vam da šole v vašem jeziku, več kakor vam jih je dala Avstrija.

Italijansko kraljestvo, veliki italijanski narod, ki je sam uničil gospodstvo Avstrije, je vas bo ščitil z vsemi svojimi močmi. Italija se ni vojskovala in ni zmagovala samo za svobodo svojega naroda, temveč vseh od Avstrije tlačeni narodov. Slovenci, bodi te uverjeni, da mogoča in zmagovala Italija skrbi za vse svoje državljane katersedobi narodnosti v svojih novih mejah. Lepaki so nosili pečet polke, ki je takrat bival v vasi. Bla je nedelja. Ljudje so čitali in razmišljali. Globoko jim je ostal v spominu božični lepak iz leta 1918. Mislili so zlasti na šolo in ponavljali, da jim Italija objublja še več šol v slovenskem jeziku kot so jih imeli pod prejšnjim režimom.

Jeseni 1923, je izšel zakon o političnem jeziku naših šol. Ukinito so se za prejšnjo slovenske srednje šole in takoj spočetka je v Istri odpadlo 150 naših ljudskih šol. Od 24. oktobra 1923 dalje slovenska ljudska šola v Italiji zakonito ne obstoja več; odpravljena je, potujočevalnica je stopila na njeno mesto.

Cl. 4. Gentilejevega šolskega zakona določa: V vseh ljudskih šolah v kraljevini se bo vršil pouk v državnem jeziku. Člen 17: Počeni s šolskim letom 1923-24 se bo vršil pouk v vseh prvih razredih drugošolcičnih ljudskih šol v italijanskem jeziku. V naslednjih letih se bo postopalo enako glede nadaljnjih razredov, dokler se ne bo poučevalo v vseh razredih ljudskih in meščanskih šol v italijanskem jeziku.

Na interpelacije naših poslancev je odgovoril minister Gentile, da je najvišji interes državljana, da poznajo dobro jezik nacije, h kateri pripadajo (!). Italija hoče državljane, ki naj znajo govoriti državni jezik.

Pred božičem 1923, torej 5 let po objavi onega slavnega lepaka, je bila odpravljena slovenska šola. Tako drži Italija svoje šolske objube, dane Slovincem.

Za letošnji božič pričakujejo številni slovenski učitelji svoje službene odpovedi. Na njihovo mesto pridejo Italijani.

Korak za korakom. V ljudski šoli v Južni Krajini je prostora le za italijanski jezik in za italijanske učitelje. Pašistični na Italija hiti z razmarodovanjem... Ali vendar! Kaj smo čuli pred kratkim? Videm je skrahal in obmejal politiki na Goriskem in na njegovo mesto je stopila Gorica. Ta pa je povedala s povdorkom, da ona zna slovensko, docim zna Videm samo italijansko. Videmski razmarodovalni pritisk se je izjelovil, sedaj se napoveduje goriki pritisk s pomočjo slovenščine?

Naj pride že, kar hoče. Mi verujemo v odprano silo našega ljudstva, ki se bo ustavljala potujočevanju in ki bo končno zmogala. Čast se izpreminja in ljudje v njih. Vztrajati se mora najredneje takrat, kadar je nahušel Kloniti nikdar!

Koroško šolstvo

»Kameter Lehrerbunda« priobčuje v svojem novem koledarju pregled utraktivnih šol na Koroškem. Teh je po njegovi navedbi 86 s 205 razredi, na katerih poučuje 168 dvojezičnih in 37 enojezičnih (nemških) učiteljskih moči. Pregled je sestavljen po napačnih podatkih v svrhu, da bi se v javnosti pokazalo, kako se skrbi za slovenske otroke v osnovni šoli. Samo 50 učiteljskih moči je, ki imajo izpit iz slovenščine. Toda nikar ne vprašajte kako se delejo taki izpiti iz slovenščine in koliko so vredni? Po slovenskih podatkih je takozvanih utraktivnih šol samo 81 s 177 razredi. Med 50 osebnimi s slovenskim izpitom jih je prišlo 16 iz Jugoslavije, kar da je domačih le 34. Po nemškem viru obsejajo utraktivne šole 9008 otrok. In za to število otrok je na razpolago samo 50 učiteljskih moči. Na slovenskem ozemlju je že 40 popolnoma nemških šol. Pa tudi utraktivne šole niso v resnici nič drugega nego nemške šole. Ko navajajo utrakvistične šole, bi morali zapisati: toliko šol potrebujejo Slovenci pa nimajo nič ene svoje, marveč so vse nemške, radi lepšega nazvane utraktivne. Smešna je trditve šolske uprave, da skrbi za naraščaj dvojezičnih učnih moči, v katero svrhu je uveden na učiteljsko neobvezen pouk v slovenskem jeziku, ker se dosega je tak uspehi, da znajo učiteljski kandidati nekaj naših besed za navadno porabo, niso pa niti zdaleka vsposobljeni za pouk v slovenskni izpit pa imajo »vedati« Zanimivo je, da išče Schulverein za svoje šole učitelje s znanjem slovenščine. Ne le po nemško, ampak tudi po slovensko naj se vabijo slovenski otroci v potujočevalnice!

Boj za slovensko šolo se mora nadaljevati z vso energijo. Slovincem slovenske šole, kakor imajo Nemci v Jugoslaviji nemške! Koroško šolstvo stane 65 odst. delnih izdatkov ali kljub temu nimajo Slovenci šole, v kateri bi se naučili svojega materinskega jezika.

— Očel je iz Vodice v Istri zaslužni učitelj g. Josip Demarin. Ljudje so imeli radi njega in njegovo ženo, ki je bila tudi učiteljica pa je bila odpuščena že pred dve letoma. Šola je uredil Demarin in otroci so z veseljem prihajali k niemu Demarinu je bil dober prosvetni delavec, organiziral je v selu pevski zbor, pa tudi na gospodarskem polju je delal v korist ljudstva. Nepozabna ostane njegova letošnja šolska prireditev. Očitala se ni videla tako lepe. Prišel je ukaz in oditi je moral dobi šolski učitelj z gospo soprogo. Ljudstvo je jokalo, ker se kaj je izgubilo in ker se hoji, da Demarinov naslednik ne bo njegov prijatelj.

Naši kraji in ljudje

Reforma srednjih šol v Jugoslaviji

Ministrstvo prosvete je izdalo nov zakonski načrt za srednje šole, ki bo skupno z zakonom o narodnih šolah predložen Narodni skupščini že v najkrajšem času.

Po novem načrtu bodo imele srednje šole večino realnih gimnazij. Le v mestih, kjer obstoje več kakor dve srednji šoli tega tipa, se sme ustanoviti tudi klasična gimnazija ali realka.

Zakon dovoljuje, da ustanavljajo razen države srednje šole tudi občine in srezka samoupravna telesa, kakor tudi občine. Razen državnih šol torej obstajajo tudi občinske, srezke in občinske srednje šole z isto ureditvijo in istimi pravicami kakor državne. Tudi otvarjanje privatnih šol bo dovoljeno. Te šole morejo ustanoviti razne organizacije in korporacije z dovoljenjem ministrstva. Da se ne bi število srednjih šol, ki jih je že tako zelo veliko, še povečalo, je v zakonu posebna odredba, po kateri se smejo ustanovljati samo štiri ali osemrazredne gimnazije.

Razen tega se uvaja še ena novost, in sicer, da morajo študenti vseh razredov po dovršitvi šolskega leta polagati izpite, ako niso dosegli odličnega ali vsaj jako dobre upeha.

Profesorji srednjih šol bodo imeli pravico na stalna mesta, ki se bodo dobivala po tem razpisu. Toda pravico, da se javi na stečaj za stalno mesto, dobi profesor šole po osmih letih službe. Nezadostno kvalificirani (niti absolvirani filozofi) ne morejo biti nastavniki srednjih šol.

Nova razdelitev dela v Državnem svetu

Preteklo nedeljo je bila izvršena v Državnem svetu sledeča nova razdelitev dela po oddelkih za prihodnje leto:

Prvi oddelček: predsednik dr. Mihajlo Pašević, člani dr. Nikola Gjurgjević, dr. Radoje Jovanović in Zivojin Babić. Namestnika dr. Mita Mušić in Petar Blagojević. V prvi oddelček spadajo carinske in trošarinske stvari (po zakonu o taksah), monopolski prestopki, devize, valute in stvari po zakonu o indirektnih davkih.

Drugi oddelček: predsednik dr. Tugomir Alaupović, člani Ibrahim Defferdrević, dr. Mita Mušić, Mihajlo Radičević in Stevan Nešić. Namestnika Janko Spasojević in Sv. Paunović. Pod ta oddelček spadajo stvari ministrstev saobraćaja, gradjevin, pošt in telegrafov ter razsodbe upravnih sodišč v Zagrebu in Celju.

Treći oddelček: predsednik Pera Petrović, člani Ilija Gjuranović, Janko Spasojević in Sv. Paunović. Namestnika Mihajlo Radičević in dr. Maksim Rošić. Pod ta oddelček spadajo administrativni spori in ostale stvari finančnega ministrstva, ki niso dodeljene prvemu oddelku, razsodbe upravnega sodišča v Dubrovniku, disciplinski prestopki in predmeti ministrstev pravde in ver.

Četrti oddelček: predsednik Velisav Vulović, člani Dimitrije Popović, Zivojin Arangeljević, Ivan Skarjija in dr. Sava Vukanović. Namestnika Nikola Gjurgjević in Zivojin Babić. Pod ta oddelček spadajo stvari ministrstev vojske in mornarice, šum in rudnikov, poljoprivrede in vod, agrarne reforme in izenačenja zakonov, kakor tudi razsodbe upravnih sodišč v Beogradu in Skoplju ter stvari po porotnem zakonu.

Peti oddelček: predsednik Milisav Rajčević, člani Lazar Jankulović, doktor Maksim Rošić in Petar Blagojević. Namestnika dr. Rudolf Sardelić in doktor Dominik Mazi. Pod ta oddelček spadajo stvari predsedništva ministrskega sveta, zunanjske in notranjske ministrstva, vse samoupravne stvari po občinskem zakonu, po zakonu o ureditvi okrogov, srezov in oblastnih samouprav, srezki in okružni budžeti, razsodbe upravnega sodišča v Sarajevu, vprašanja pristojnosti in stvari ministrstva za trgovino in industrijo.

Šesti oddelček: predsednik dr. Aleksa Stanišić, člani dr. Rudolf Sardelić, doktor Stefan Sagadin in dr. Dominik Mazi. Namestnika Lazar Jankulović in dr.

Radoje Jovanović. Pod ta oddelček spadajo stvari ministrstev prosvete, socialne politike in narodnega zdravstva.

Reorganizacija selske dostavne službe

Kakor čujemo, namerava pošto in brzojavno ministristvo izenačiti pri vseh poštah naše kraljevine selsko dostavno službo oziroma jo na novo urediti, kjer se ne obstoja ter jo urediti po enotnih vidikih.

Olede na to namerava vpeljati nove pristojbine v korist selskih pismošol, ki bi jih morale plačevati stranke vsakokrat, ko bi se jim dostavila kakšna poštna pošiljka. Pristojbine bi bile za vsako vrsto poštnih pošiljk različne. S tem bi torej država prevzela del stroškov za selsko dostavno službo na prebivalstvo samo. Proti nameravi reorganizacije selske dostavne službe, predvsem pa proti uvedbi posebnih pristojbin za dostavljanje poštnih pošiljk, katere bi morale plačevati stranke, najod-

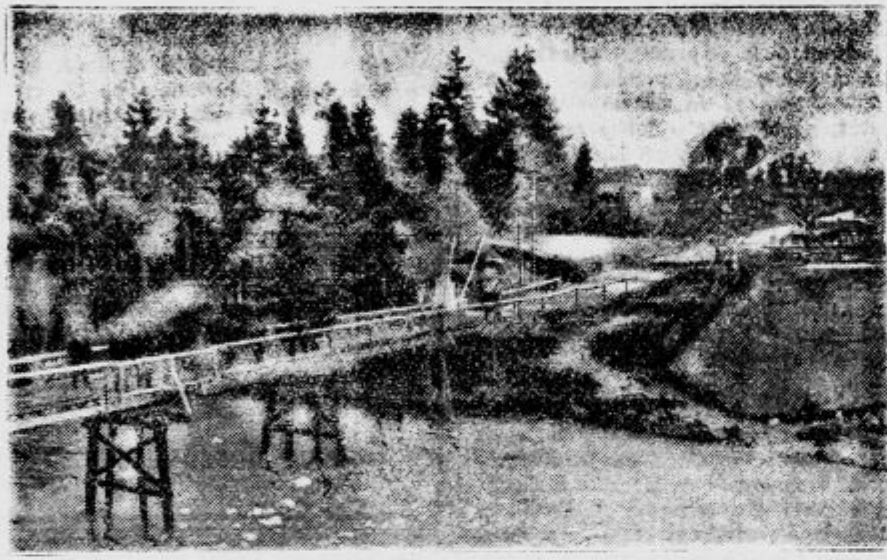
ločnejše protestiramo, ker ne kaže pobirati poleg že obstoječih ogromnih poštnih pristojbin še posebnih dostavnih, ker je prebivalstvo po raznih davčinih in taksah že itak preveč obremenjeno. V mnogih, posebno hribovitih krajih, nima prebivalstvo dostikrat niti za sol potrebnega denarja, kaj šče, da bi moglo zmagovati še te pristojbine. Poštna uprava naj pomisli, da bi ljudstvo pošiljke, posebno uradne zavrževalo in bi jih ne hotelo sprejemati, s čimer bi nastal potem pravi kaos. Pošta in vsa njena dostavna služba se mora vzdrževati z lastnimi dohodki, iz njenih rednih pristojbin, katere so že itak tako velike, da niso več v nobenem razmerju s predvojnimi poštnimi pristojbinami.

Saj tudi železniška uprava krije vse svoje stroške s svojimi dohodki in kam bi prišli, če bi moral potnik, ki plača svojo tarifno vozovnico, plačati za to, da se sme pešlati, še gotov zmesak za kondukterja ali vlakovožnjo, ki spremlja dotični vlak. Gospodje, malo več uvidenosti in razumevanja gospodarskih prilik našega ljudstva!

Obnovitev prometa med Lescami in Bledom

Precej dolgo je trajalo, predno je bil vsaj zaslon vzpostavljen promet, ki ga je pretrgala velika jesenska povoden. Most v Podnatru je popravljen očišči na je še

Lescani in Bled, so bili g. Vidic, Kunčič, Olip in še drugi, povečini Sokoli. Sveti za dovoz k mostu pa je odstopil g. župan Kenda iz Bleda. Treba bo na seveda v dogled-

vedno pretrgan. Nič boljše bi ne bilo v Radovljici, ako bi se domačini ne bili odločili, da postavijo svoj most. Stari most bode popravljen tekom prihodnjega meseca. Prvi, ki so zopet uredili važno zvezo z Bledom, pa so bili Lescani, ki so postavili svoj odbor in mu zaupali ne preveč lahko delo. V odboru, kateremu naj bi bili hvaležni vsi

nem času, da vzame delo v roke država in postavi nov širok most, ki bo odgovarjal veliki cesti in močnemu prometu, posebno avtomobilskemu, ki se vrši poleti med Bledom in Lescami. Povsod govornično o pomenu tujeskega prometa, a ne brigamo se niti za najvažnejše stvari.

domovinske občine. Seveda se vrši potem dolgotrajna korespondenca za povračilo, kajti vsaka občina se brani in upira povrniti stroške, vendar je treba priznati, da jih gladko plačajo kraji v Sloveniji, v Avstriji in v Češkoslovaški, ni pa doseči povračila od občin v Srbiji in pa iz Italije, ki je tako zahtevalo enkrat za vselej odbila.

Ta urad izdaja tudi ubožna izpovedi, ako dotična oseba ne plača preko 10 Din davka, za kar so potrebne ugotovitve pri davkarjih in pri okrajnih ubožnih predstojnikih. Letos se je izdalo 922 takih izkazov za tožbene, stanovanske, šolske zadeve, službene spore in pogosto celo za ločitev zakonov.

Posebno blagodejna so posredovanja tega urada, ki se vrše na podlagi določbe deželne vlade iz leta 1921 v poselskih zadevah. Letos je bilo takih slučajev 85, ki so končali večinoma uspešno, kajti že samo posredovanje v to poklicanega urada je vplivalo ugodno. Urad pa se ni omejeval samo na one slučaje, na katere je navezaval po gornji navedbi, marveč je posredoval vedno kadarkoli ga je kdo klical na pomoč.

Brezposelne podpore zahtevajo tudi mnoge in točne ugotovitve, saj so omejene po poslovnosti na one, ki so vsaj že eno leto v Mariboru, se potegujejo brezposelnost pri Borzi dela za delo, a niso delomrlni in kazensko obremenjeni. Te podpore dovoljuje posebna komisija, v kateri so zastopniki vseh strokovnih organizacij, ta komisija ima v ta namen na razpolago od mestne občine kredit 75.000 Din, a ga ne bo niti porabila, ker se potegujejo za to podporo predvsem taki, ki jim je mora komisija odkloniti radi napačnih podatkov in česte radi

Socijalno skrbstvo mestne občine mariborske

Sedanji občinski zastop mariborski je posvetil svojo posebno pažnjo socijalnemu skrbstvu ter ustanovil v ta namen poseben socijalno-političen urad. Redko kdaj pa je imel občinski zastop tako srečno roko kakor takrat, ko je postavil na čelo tega urada g. Brandnerja, ki uradu ni le uradnik, marveč se je posvetil svojemu poslu z vso verno in globokim soc. čutom. Njegovi referati na selah mladinskega sveta, ubožnega sveta in drugod pričajo, kako visoko pojmuje svojo nalogo in kako izčrpno jo hoče rešiti.

V kompetenco tega urada spadajo ubožne zadeve, ki jih ureja mestni ubožni svet s tem, da nakazuje v Maribor pristojnim revšem stalne mesečne podpore, in sicer 45 strankam mesečno po 50 Din, 191 po 80 Din, 5 po 100 Din, enemu 150 Din in enemu 300 dinarjev. Revšem, ki so pristojni kam drugam, daje urad enkratno podporo na račun

Pridel Velika premijera Pridel

Valčkov čar

(Waltertraum)

po opereti Oskarja Straussa.

S tem filmom otvarja KINO «LJUBLJANSKI DVOR» svojo zimsko sezono 1927.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 30. «Joy». A. Petek, 31. Zaprt. Sobota, 1. ob 15: «Peterčkov poslednje sanje». Ljudska predstava pri znanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera

Četrtek, 30. «Cosi fan tutte». E. Petek, 31. Zaprt. Sobota, 1. ob 15: «Prodana nevesta». Ljudska predstava pri znanih cenah. Izv. Ob pol 20: «Grofica Marica». Ljudska predstava pri znanih cenah. Nedelja, 2. ob 15: «Terezina». Opereta. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 3. «Zidinja». B.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 30. «Manons». C. Kupont. Petek, 31. «Trnjulčica».

Sentjakovski gledališki oder

Sobota, 1. Kontrolor spalnih voz. Ob 20. Premijera. Nedelja, 2. Kontrolor spalnih voz. Ob 20.

vo «Triglavske bajke», ki je po svoji vsebini namenjena tako odraslim kakor tudi naši mladini, zvečer pa velezabavni Courtelinovi burki «Stalni gosti» in «Bourbourche». Vse predstave so ljudske pri izdatno znanih dramskih in opernih cenah. Na predstave prav posebno se opozarjamo izvenljubljanske občestvo, ki si vstopnice naroči lahko tudi pisemenim potem pri gledališki upravi.

Sentjakobčani upirajo v soboto 1. in v nedeljo 2. januarja izbrano Bisouvo tridejansko burko «Kontrolor spalnih voz». Sodelujejo gg. Kraus, Lavrič, Košak Me. Rebolj, Blaž, Pleničar, Košak D. ter dame Varkovska, Mihalova, Milčičeva, Zagarjeva, Primčeva, Reboljeva in Petelinova. Režijo vodi gosp. Karus. — Igra je polna situacijske komike in nudi obilno smeja in zabave. — Začetek ob večera ob 8. Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

«Prager Presse» o spominih dr. Laha. «Prager Presse» je obelodanila v številki z dne 28. decembra simpatično pisano oceno «Knjige spominov» dr. Ivana Laha, ki jo je izdal «Tiskovna družba». Oceno je spisal Herman Wendel. Odlični recenzent sodi, da je knjiga pomemben prispevek k zgodovini jugoslovenskega gibanja pred vojno.

Pesmi Branka Radičevića v mladinski izdaji. Knjigarna «Jadrani» v Dubrovniku je izdala 84 strani obsegačo, v latinici nastojeno zbirko mladinskih pesmi Branka Radičevića. V zbirki so nekatere Brankove lirčne pesmi in odlomki epičnih pesni: «Hajdukov grob», «Gofko» in «Uroš». Knjigo je ilustriral Zoe Borelli Alašević.

Samo še nekaj dni! Kolosalno filmsko delo. Predstave ob 3., 5., 7., in 9.

BEN HUR

v glavni vlogi Ramon Novaro.

V 2 delih naenkrat, 8 dejanj.

Predprodaja vstopnic dnevno od 10. do 12. in od 2. dalje.

KINO «LJUBLJANSKI DVOR»

Telefon 730.

težke kazenske obremenitve

Posebno pa se množijo akti Mladinskega oddelka. Izvršil se je popis in se je ugotovilo, da je v Mariboru 413 ubožnih sirot, in sicer 160 zakonskih brez očeta, 32 brez matere, 35 brez očeta in matere, 12 nezakonskih brez matere, 74 nezakonskih po živi materi, 20 zapuščenih po ločenih starših, 4 po nemoralni živečih starših in 76 po ubožnih in onemoglih starših. Strahni so primeri, ki jih ima v evidenci Socijalno-politični urad: 13letno dekle ne mara v šolo, pa se prodaja in skupno z materjo vabi moške na svoj dom, da jih okradeta; sodnja zahteva, da se odvzamejo otroci materam, ki imajo samo eno dobo in sprejajajo v pričo otrok moške k sebi; mati 4 otrok išče 3 očete, ker ne prejema nikakih alimentov; oče živi z 11 otroki v eni sami sobi, mati prinese premrznega otroka in ne ve z njim ne kod ne kam; očeta odpeljejo v bolnico, otroka pa na Socijalno-politični urad.

Osnovala se je letos v drž. Dečjem domu mestna Dečja postaja, kamor se oddajajo za krajši čas mali ubožčki, za dojenčke pa nimamo strelhe. V Dečji postaji je stalno okoli 10 otrok. Sirotam se dajejo tudi podpore, in sicer: 49 otrokom mesečno po 100 Din, enemu pa 200 Din; za deco, ki ni v mesto pristojna, je nakazalo ljubljansko veliko županstvo 2.000 Din od za Slovenijo prelete četrtletne vsote 70.000 Din, ker so še socijalne zadeve obsegi skupne, a še tega denarja navzlic ponovnim urgencam od nikoder ni.

Dnevno zavetišče, ki ga upravlja poseben kuratorji, zaposluje 92 otrok čez dan in jim daje obed in malco, ravno kar se dovršujejo dela za novo povečano zavetišče v Ljudskem vrtu.

Zdravilišče ob morju za otroke s kostno tuberkulozo in za slabokrvne otroke bo oskrbela zveza avtonomnih mest Slovenije na pobudo Maribora.

V oskrbnišnici je stalno 80 revežev. Vsi dobivajo sedaj tudi prehrano, redno zdravniško pomoč in zdravila, medtem ko so do lani imeli le strelho in postelj. Tudi oskrbnišnica se bo preuredila, a o tem bomo poročali drugič posebej.

Ljudska kuhinja daje dnevno 200 porcij obedov, večinoma zastoj po nakazilih ubožnega sveta, drugim pa za ceno 4 Din.

Delovanje Socijalno-političnega urada in Socijalnega skrbstva mariborske mestne občine je torej vsestransko, res blagodejno in, upamo, tudi blagoslovljeno.

Vsem dobrim srcem

Započeli smo akcijo, ki lahko omogoči, da se s pričetkom šolskega leta 1927-28 že odzivi Učiteljski konvikt v Ljubljani v lastnem posloju.

Ob Linhartovi ulici stoji v najbolj zdravem delu Ljubljane veliko in prostorno poslopje z obsežnim lastnim zemljiščem, ki je zgrajeno tako, da se more s primeroma majhnimi stroški preurediti v to svrhu. To je tvornica učil in šolskih potrebščin (Tuš), ki zaradi pomanjkanja obratnega kapitala ne more služiti prvotnemu svojemu namenu. Kupimo to poslopje in ga posvetimo Učiteljskemu konviktu!

Načrt je izvedljiv, ako se takoj prijavi 2000 dobrih src, ki se zavežejo, da plačajo v desetih zaporednih mesečnih obrokih po 100 Din, t. j. vsakdo po 1000 Din, ki se morejo vplačati tudi naenkrat. Kdor hoče in more, naj si pritrza ta zavezo, ki naj dovede do uresničenja plemenite smotre društva za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani!

Sto dinarjev mesečno v desetih zaporednih mesečnih obrokih — to za posameznika ni nepremagljiva žrtev, za konvikt in Tuš pa pomeni hitro in najugodnejšo rešitev.

Prosimo vsa dobra srca v učiteljskih in v učiteljski prijateljskih vrstah, naj se takoj odzovejo našemu pozivu na človekoljubnost, požrtvovalnost, stanovsko zavestnost in bratsko pomoč! Kdor se odloči, umejavo plemenitost te akcije, naj žrtvuje navadno dopisnico in napiše nanjo to besedilo (dopolnilo po lastnem preudarku):

Podpisani(a) se zavezujem s častno besedo in z lastnoročnim podpisom, da bom od 1. januarja do 31. oktobra 1927 vplačal(a) v desetih mesečnih obrokih po 100 Din (ali: da plačam takoj 1000 Din, ali: da plačam v ... obrokih po ... Din) v nakup tvornice učil in šolskih potrebščin za Učiteljski konvikt v Ljubljani. Pošljite mi položnico z označbo «Pomožna akcija».

V ... dne

(Podpis in pošta (točno!))

Ne dvomimo, da ne bi v množici svojcev mogli dobiti 2000 dobrih src, ki ne bi umevali tega našega apela in ne bi imeli v sebi še toliko idealizma, pripravljenega na to materijalno žrtev. Treba je dobrohotne agitacije od moža do moža, od žene do žene! Prijave pošiljajte na naslov: E. Gangl, Ljubljana, Bleiweisova 20-II.

V Ljubljani, na Božič 1926.

Frana dr. Tavčarjeva, Marija Wessnerjeva, Vito Zupančičeva, dr. Stanko Bevk, Fran Gabriček, E. Gangl.

Izjava

Podpisani Greif Franc, kmet v Sv. Marjeti n. Dr., izjavljam, da z današnjim dnem izstopam iz klerikalne stranke (SLS), ker me je v vsakem oziru dosedaj samo izkoristila. Za naprej postane organiziran član Samostojne demokratske stranke.

V Sv. Marjeti n. Dr., p. 28. dec. 1926.

GREIF FRANC I. z.

Žrtev zapuščenosti

Ljubljana, 29. decembra

Dne 27. novembra se je pojavila v bolnici mlada ženska in se predstavila službojučemu uradniku kot Marija Kordeš. Zanimala je, da jo sprejmejo v bolnico. Vendar se uradniku ni hotela prav zaupati, marveč je prosila, da jo predstavi zdravniku. Njeni želji so ustregli in zdravnik jo je poslal na dermatološki oddelček.

Tamkaj je našla veliko družino in se je obnašala ves čas predpisanega zdravljenja popolnoma mirno. Sempatija je tožila tel ali oni novi znaki? o svoji žalostni usodi. Dekleta so jo poslušala, toda kaj, ko so bile pa tudi one skoro na istem. Saj je vsaka hodila skozi noč življenja.

V torek dopoldne je zdravnik sporočil Kordešovi, da je ozdravljena in da bo morala bolnico zapustiti. Po zdravnikovih besedah je Kordešova naenkrat pobledela in se odločno uprla, da ne gre nikamor. »Kam pa naj grem, ko nimam nikogar na svetu?« je vzkliknila proti tovarišicam. Na ponoven poziv popoldne, da bolnico zapusti, je naenkrat skočila pokonci in pričela silovito kričati, da ne gre nikamor. Vedla se je že tedaj popolnoma blazno. Ker se nikakor ni hotela odstraniti iz bolnice, so jo morali spraviti na cesto slioma in so v to svrhu poklicali stražnika. Ta jo je po dolgem naporu med krikom in vikom spravil na cesto, kjer pa se je pred bolnico vrgla v sneg in ni hotela dalje. Stražnik je bil zatorej prisiljen, da pozove izvoščika, ki je nesrečno dekle naložil v voz in jo v spremstvu stražnika odpeljal na policijsko direkcijo. Tam je tekom zasliševanja zopet dobila napade blaznosti, da so jo komaj ukrotili. Popolnoma osteklenih oči ter razmršenih las je v teh napadih klicala svojo mater.

Ker je nikakor ni bilo možno umiriti, so poklicali uradnega zdravnika dr. Avramoviča, na čigar odredbo so nesrečnico ponoči odpeljali nazaj v bolnico in sicer na opazovalni oddelček.

Kordešova ima za seboj zelo žalostno življenje. Doma je iz Senčurja pri Kranju in je stara šele 21 let. Že s 15 letom je postala mati in živi otrok ter dobrih ljudi neke v okolici Kranja. Ona sama se je kmalu udala blodnštvu, ki jo je sedaj duševno ubilo.

50 ciganov hotelo siloma pred kralja

Približno pred pol leta je cigan Dimitrije Mitrović iz Višnice izvršil ostuden zločin nad hčerko svoje žene, ki jo je pripeljal iz prvega zakona. Dekle je namreč najprej posilil, nato pa jo zverinski zaklal. Po daljšem odporu je Mitrović končno priznal svoje dejanje in je bil obsodjen na smrt. Obsodba je silno pretresla vse njegove brate in rojake. Takoj so vložili pritožbo, toda kasalsko sodišče je potrdilo sklep okrožnega sodišča v Beogradu.

Ker se bliža dan izvršitve smrtne obsodbe, so cigani v torek v posebni deputaciji prosili novega ministra pravde dr. Srškiča, da jih sprejme, kar jim je ta tudi ugodil in poslušal njihove želje. Čim pa je videl, za kaj gre, tim je takoj sporočil, da jim ne more nič pomagati, ker je to stvar sodišča.

Presenečeni nad takim odgovorom so cigani zapustili ministrstvo in sklenili, da gredo naravnost h kralju. Razvrstili so se takoj v Krnski ulici v sprevod. Bilo jih je 50 vseh skupaj. V sprevodu so krenili v smeri proti kraljevemu dvorcu. Straža, ki ni bila obveščena o nenavadni deputaciji, je cigane takoj ustavila in jih pozvala, naj čakajo toliko časa, da pride komandir. Kmalu je prišel dežurni oficir, ki je ciganom sporočil, da ne morejo vsi naenkrat na dvor. Ker pa se cigani nikakor niso mogli sporazumeti kdo naj bi bil v izbrani deputaciji, so končno vsi skupaj s silo navali na dvorska vrata. Orožniki, ki so bili na straži, so takoj pozvali na pomoč orožnike iz čete. Kmalu nato je prišel tudi policijski uradnik Popović, na čigar odredbo so odvedli vse cigane na položaj. Tamkaj je bilo 25 ciganov kaznovanih in so bili takoj pridržani v zaporu.

Pred sodniki

Gostačka Mica iz Črnuče je 24. septembra varovala svojo vnukinjo Franco, ki je bila šele dve in pol leta stara. Mica je reva in nima doma nobenega kuriva. Franco je prepustila sestrici, sedemletni Mariji, a sama je odšla v hosto po suhljad. Maria se je sama preveč rada igrala, skakala je ob vodi in metala v reko «Depaljšico». Mala Franco je lezla za njo in se pri tem prekopčevala v vodo, ki je tam že pretem globoka. Ker ni bilo v bližini nobenega odraslega človeka, je stronica utonila. Babica Mica je morala pred senat, ki je revno staro opustila. Zvenica se je sklicevala na svojo sirovačino in na to, da bi lahko Maria bolj pazila, da je bil slučaj samo gola nesreča. Oproščena starica je jokaje odšla.

Ciril je rokodelski vajenec v Ljubljani. Ko je 20. oktobra stražnik zapisal nekega prodajalca karamel, je bil Ciril mimo in rekel tja v en dan: «Zdajle bo pa pandek enega zapisal.» Publiko v bližini se je rožala, a Ciril se ni dolgo smejal, saj je stražnik tudi njega zapisal. Deček je moral pred senat, kjer je preplašen rekel, da je to dejal kar tako v svoji otroški lahkomišelnosti, saj ni še niti 18 let star. Senat ga je res opustil, ker se je na to oziral.

Iz življenja in sveta

Nemško vohunstvo v Franciji

Francoska policija je odkrila močno vohunsko organizacijo, katere niti vodijo v Berlin. Po dolgem zasledovanju se ji je posrečila aretacija nekoga Viviana Strandera, zastopnika raznih berlinskih trgovnic za zrakoplove, ki je bil aretiran v trenutku, ko je hotel vstopiti v brzovlak Pariz-Köln.

Kakor poročajo listi, je Strander angleški državljani in bivši angleški oficir, ki je po svojem izstopu iz angleške armade vstopil v službo nemškega zrakoplovnega vohunstva. L. 1925. se je seznanil v Berlinu z nekim dr. Webrom, članom nemškega vohunškega urada, ki ga je določil za vohunsko službo v Franciji. Pariška policija ga je zasledovala nad eno leto. Iz dosedanje preiskave je razvidno, da je Strander izročil nemškim oblastim številne dokumente o francoski narodni obrambi. Policijsko poročilo dostavlja, da je Strander vohunil izključno za Nemčijo.

Mussolini zoper samce in samice

Strogo fašistovski dnevnik »Popolo di Roma« je priobčil govor, ki ga je imel Mussolini na seji ministrskega sveta, na kateri je bil sprejet zakon o uvedbi davka na samce. Ta govor je vzbudil v vseh italijanskih krogih — zlasti med samci in samicami — veliko ogorčenje. Mussolini je izjavil nastopno:

Nezakonsko življenje je ena najtežjih družabnih nalezljivih bolezni, ker more ogroziti razvoj naroda. Samstvo je bolj nevarno nego neomaltuzianizem, ki ga Italija k sreči ne pozna. Ako pa pomislim, da je v Italiji nad en milijon mladih mož v starosti 25 do 35 let, ki so neoženjeni, potem sem primoran ukreniti potrebne korake. To pretežno nevarnost moram takoj odstraniti in zato predlagam strog zakon, ki bo obcutno obdavčil samce od 25 do 65 let. Ta davek bo tvoril nacionalni fond, iz katerega se bodo jemale podpore za sklepanje zakonov med revnimi, za ohranitev otrok in sirot. Najbolje bi bilo, ako bi mogla država prisiliti samce k poroki, kar pa je praktično neizvedljivo. Nepatriotičnim in egoističnim samcem pa je treba dati uspešno zdravilo v obliki posebnega davka, da se bodo prepirali o potrebi zakona. Moje, ki iz lenobe, sebičnosti in iz ljubezni do brezdelja, nočejo skrbeti za normalni razvoj človeštva, so izročeni svojim močnejšim sosedom. Celo razvojno breme italijanskega naroda leži na revnih ljudeh. Stori bom vse, da ti reveži ne bodo več sami nosili težke odgovornosti. Samci so suhe veje na življenjskem drevesu naroda. Ako bi mogel, bi jih takoj odžagal. Družina je temelj države in kdor ovira razvoj družine, je izdajalec države.

Kakor rečeno, je ta govor vzbudil veliko pozornost in ogorčenje, kar je imelo za posledico, da je Mussolinijeva uradna agentura demantirala govor in izjavila, da si je dovolil sicer ugledni fašistovski list nedovoljeno šalo. Mussolini je baje uvedel zoper list kazensko postopanje.

Prezidenti in njih poklic

Če pogledamo v knjigo življenja raznih osebnosti, ki danes vodijo usodo evropskih in ameriških narodov, najdemo večkrat presenetljive podatke, ki so mnogim neznan.

Prezident češkoslovaške republike Masaryk je n. pr. izšel iz proletarske družine. Njegov oče je bil navaden voznik in Masaryk sam je bil namenjen kovaškemu poklicu. Usoda pa ga je napravila za intelektualnega kovača češkoslovaške republike.

Bivši prezident Nemčije Ebert je začel svojo kariero kot čevljarški pomočnik. Hindenburg, ki mu je sledil, je med sodobnimi državniimi poglavarji redka izjema. Prišel ni na svoje mesto radi svojih umstvenih ali političnih sposobnosti, marveč radi svoje vojaške reputacije.

Prezident Avstrije je bil prej posestnik in njegova kariera se je razvijala precej romantično. Nekaj časa je bil tudi uradnik, sedaj pa se bavi samo s študijem.

Mnogi vodilni moške današnje Evrope so bili v ranih letih advokati. Tako n. pr. Doumergue, ki stoji danes na čelu francoski republiki. Začel je svojo politično kariero v Nimesu. Najprej je bil odvetnik, potem poslanec, kasneje senator, potem minister in slednjič predsednik republike. V njem so osredotočene vse lastnosti, katere zahteva položaj vladajoče osebnosti: spretnost, priprostost in jovialnost. Poincaré, eden izmed Doumerguovih prednikov je bil takisto odvetnik.

Kemal paša, diktator Turčije, je bil najprej jurist, pozneje narodni ekonom, postal je vojak in slednjič diktator.

Starodavnemu naziraju Platona, naj upravljajo državo filozofi, odgovarja danes nekako položaj slovanskih republik v Evropi. Kajti filozofa vladata danes Češkoslovaško in Poljsko. Poljski prezident Mościcki je bil najprej slušatelj kemije, pozneje profesor elektrotehnike in je živel vedno daleč proč od političnega vrveža. Sploh se Poljska odlikuje po tem, da je imela na čelu države umetnike in učenjake. Prednik Mościcki je bil Wojciechowski, po poklicu profesor, predhodnik Wojcie-

chowskega pa je bil Paderewski, ki je znan kot pianist po vsem svetu in kateremu je baš umetnost pomagala do njegovega visokega mesta.

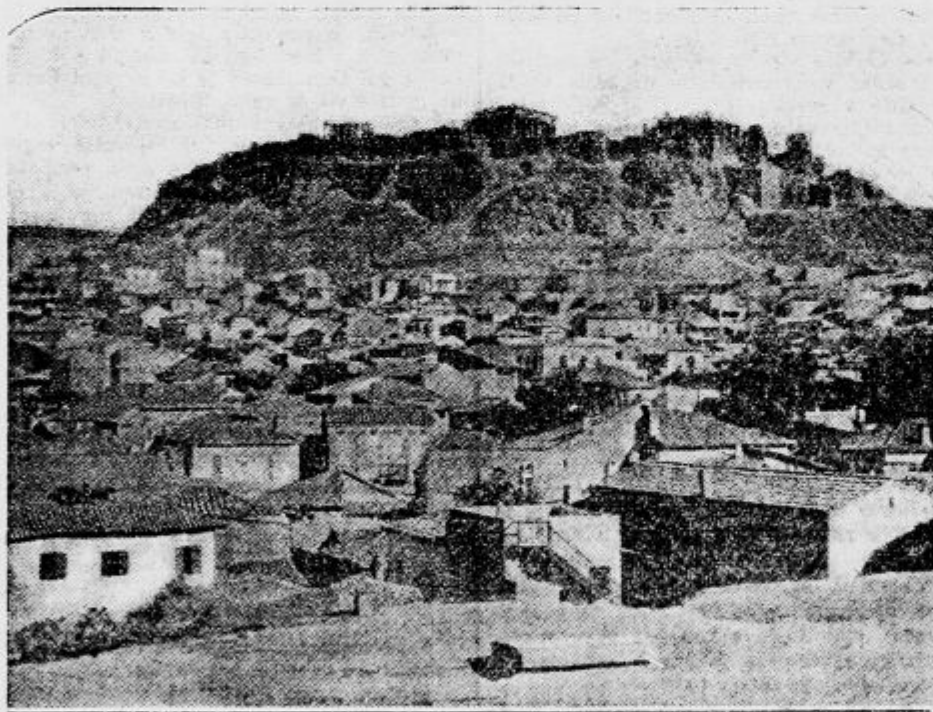
Nadvojvode v vojni

Avstrijski listi poročajo o zanimivem dokumentu, ki jim je prišel v roke ter odpira pogled v življenje aristokratskih krogov nadvojvodske rodbine med svetovno vojno. Dne 6. februarja 1917., ko je vojna stiska priklopela že skoro do vrhunca, ni vedel feldmaršal nadvojvoda Friderik prav nič o revščini in bedi, ki je trla drugo prebivalstvo. Takrat je naročil komornik nadvojvode Friderika

iz Mainz ob Reni za gostije in pojedine, ki so se vršile pri nadvojvodi, velikanske množine starih, originalnih in dragocenih vin, za katera so morali prelatiti vojaki svojo kri na bojišču.

Dokument predočuje naročilo, ki se je glasilo na 600 steklenic vina chateau latur iz leta 1907., 400 steklenic vina chateaux margaux iz leta 1904., 250 steklenic vina Moet in Chandon iz leta 1884., 150 steklenic izbranega vina iz leta 1911. ter 150 steklenic originalnega kabinetnega vina iz leta 1868.

Vse to vino se je seveda popilo na račun avstrijskih in nemških zmag, stroške pa so plačali izžeti avstrijski državljani.

Atene z Akropolom

Moderni Carigrad

Bospor in Serajski rtič. — Kakor znano, nameravajo Turki prekrstiti nekdanji Konstantinopol in Sтамbul v »Kemal«.

Po mikadovi smrti

Japonski cesar je umrl nekoliko kasneje kot se je prvotno poročalo. Povod za prezgodnjo razglasitev smrti je bilo pač dejstvo, da je ležal vladar dolgo časa bolan in so vsaki hip pričakovali njegovega konca.

Eno uro potem, ko je mikado zatisnil oči, je bil Hirohito izklican za novega vladarja Japonske. Svečanosti so bile zelo hitro opravljene. Hirohito si je opasal sveti meč in si opel niz svetih biserov. Potem je izjavil, da prevzame kot vladar ime Shova, to je »Od miru osvetljeni«. Truplo njegovega očeta so položili na mrtvaški oder, pokopali pa so ga na gričku v bližini Tokija. Na Japonskem vlada sedaj splošna žalost, božične in noveletne svečanosti v inozemskih kolonijah so bile zbog cesarjeve smrti odpovedane. Japonski dvor pa bo žaloval za pokojnikom 12 mesecev. Te žalosti se udeležijo seveda tudi drugi dvori izven Azije. Na angleškem dvoru je n. pr. odrejeno tritedensko žalovanje.

Skrivnostni šaljivci

Na Francoskem razburja že nekaj časa duhove skrivnostni mož, ki je pred kratkim potegnil 14 največjih mož ter jih pozval na sestanek. Pojavljenci so se znašli ob natanko določenem času na mestu, toda sklicatelja ni bilo od nikoder. Šele tedaj so spoznali, da jih je nekdo potegnil ter jim napravil veliko blamažo. Toda tolažilo so se s tem, da je zadela vse ista usoda in da so vsi naselili skrivnostnemu šaljivcu.

Pred kratkim se je isti šaljivec zopet pojavil na pozornici. Ob 5. jutraj je pozvonil telefon pri Poincaréju, pri Briandju in pri ravnatelju pariške policije. Ko so vsi trije vzeli slušalke v roke, pa jim je skrivnostni glas povedal natančno uro. Nato je odzvonil in izginil.

Tretja žrtev skrivnostnega šaljivca je postal neki slikar v Versaillesu. Naročil je zanj 12 pogrebnih vencev, fonograf, radioapar, velikega raka in 10 zabojev šampanjca. Ob času, ko je bilo vse pripravljeno, so stopili skozi vra-

ta slikarjevega ateljeja svatje, ki so pripeljali na njegov dom nevesto. Slikar, ki ni vedel nič o tej zadevi, je bil tako razjarjen, da je hotel svoje obiskovalce pobiti. Šele polagoma se je pokazalo, da so vsi skupaj žrtve nesramne potegavščine.

Nasprotno pa je bil veselo presenečen neki revež, ki mu je skrivnostni šaljivec velel poslati na dom krasno jedilno sobo, poldrugo tono premoga, 150 knjig o spiritizmu ter 50 angleških biftekov. Razume se pa, da je siromak debelo pogledal, ko je dobil za vse to tudi račune, katerih ni pričakoval. Mesto da bi jih poravnal, jih je seveda izročil policiji v nadaljno poslovanje.

× Ogromen požar v ruskih državnih mlinih. Po poročilih iz Moskve je nastal v državnih mlinih v Ribinsku požar, ki je povzročil ogromno škodo. Mlini gore že več dni. Več delavcev je mrtvih in ranjenih. Državni mlini v Ribinsku so največji mlini v Rusiji in tvorijo glavni temelj žitne trgovine, ki jo je ustanovila sovjetska Rusija za inozemstvo.

× Pogodba do leta 11926. Na Angleskem so pogodbe za 999 let splošno v veljavi. Vendar je vse slične dogovore preklopila pogodba, katero sta sklenili dve londonski podjetji, ki sta najeli dve trgovski hiši v Londonu za celih 10.000 let. Najemnina znaša 1000 dolarjev letno in do konca pogodbenega roka bo znašal vplačani kapital 10 milijonov dolarjev. Seveda, če prej ne pride potres in če ostaneta obe hiši celi.

Slajni uspehi pri vseh včerajšnjih predstavah! Senzacija dneva!

Cesarica Elizabeta

tuševno osamljena vladarica

Franc Jožef I.

avstrijski cesar

LJUDEVIT II., KNEZ BISMARCK, RICHARD WAGNER, BARONESA TIRNAU prekrasna dvorna dama in še druge znane osebe vidimo v razkošnem monumentalnem filmu

Strašna usoda kralja

Ljubav — zahrbtnost — intrige — dvorna kamarila.

V glavnih vlogah Thea von Auersperg, Grotica Esterhazy Eugen von Preis, Olaf Fjord itd

Reklamne fotografije niso razstavljene, ker so vse v Avstriji zaplenjene.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. 9. Preskrbite si pravočasno vstopnice

Ker je zanimanje za ta senzacionalni film izredno veliko

«ELITNI KINO MATICA» najuglednejši kino v Ljubljani Tel 124

Ljubljansko Narodno gledališče v težki krizi

Narodno gledališče v Ljubljani je kot državna institucija vezana v svojem poslovanju na dogodke, ki jih prejema potom rednih mesečnih dotacij iz državnega budžeta. Iz tega budžeta mora kriti osebne in materialne izdatke, ves dohodek predstav pa mora sproti odvajati državni blaginji.

V budžetskem letu 1926/27 je bil prvič budžet za ljubljansko gledališče sestavljen tako, da je bilo, čeprav težko, mogoče urediti in voditi poslovanje popolnoma v smislu obstoječih zakonskih predpisov in določb. V tem pogledu je bila gledališka doba od 1. aprila 1926 do 31. marca 1927 popolnoma zasigurana, ker sta sedaj nastopili dve zelo občutni redukciji odobrenih kreditov. Z dopisom ministrstva prosvete so bile nekatere budžetske partije, zlasti honorarji in materialni izdatki znižani za 10%, tako da je bil znižan letni kredit za razmeroma visoko vsoto 208.200 Din in to sredi sezone, ko je treba obdržati napram članstvu vse obstoječe pogodbe in druge službene obveznosti.

Se mnogo bolj občutna, da, naravnost katastrofalna za ljubljansko gledališče pa je odredba generalne direkcije drž. računovodstva z dne 27. oktobra 1926 DR. Br. 146.554, ki ugotavlja, da je ljubljansko gledališka uprava v budžetski partiji 348 poz. 3 pod subpozicijo »zvančniki« prejela 596.464 Din več, kakor za to pozicijo dejansko potrebuje. Pri sestavi svojega predloga za budžetsko leto 1926/27 je predlagala uprava za posamezne partije in pozicije popolnoma utemeljene realne postavke. Vendar se je ta njen predlog neusmiljeno, brez sistema in brez vpoštevanja faktičnih potreb črtal, tako da so posamezne pozicije in subpozicije ostale prenižke, dočim je le subpozicija »zvančniki« dobila previsoko dotacijo. Ker pa so virnani med subpozicijami brez vsega dovoljeni in bili doslej običajni, zato je uprava vporabljala višek subpozicije »zvančnikov« za primanjkljaj ostalih subpozicij te partije.

Državno računovodstvo se je sedaj na enkrat postavilo na stališče, da so ti virnani nedopustni. Ta zarez v budžet Narodnega gledališča v Ljubljani je tako globoka, da v slučaju, ako ostane v veljavi, resno ogroža obstoj te naše kulturne institucije. Devet mesečnih obrokov zgoraj navedene vsote je uprava že prejela in danes ne more najti nobenega izhoda, da bi to za gaže porabljeni vsoto vrnila državi, kakor to zahteva generalna direkcija državnega računovodstva. Zato je pričakovati v naslednjih dneh delne redukcije članstva Narodnega gledališča, ki pa bo v prvi vrsti žalibož zadela prevedene člane, kajti le njim je na podlagi obstoječih formalitet mogoče odpovedati.

Se težavnosti pa bo položaj našega gledališča po perspektivi za prihodnje budžetsko leto. Pred seboj imamo predlog budžeta izdatkov ministrstva prosvete za 1927 — 1928, kjer so v partijah 348 do 359 predvideni državni izdatki za posamezna centralna in območna gledališča v kraljevini. Ako seštejemo postavke, namenjene za ljubljansko Narodno gledališče, vidimo, da je v tem proračunskem predlogu, ki je pripravljen za Narodno skupščino, zmanjšana bodoča državna dotacija za Narodno gledališče napram sedanjim, ki potoče 31. marca 1927, za 1.340.935 Din. Ne le celotni znesek, ampak tudi posamezne pozicije predpisujejo gledališki upravi znatno zmanjšanje števila gledališkega osebja, kar se najbolj občutno pozna pri prevedenem domačem članstvu I., II. in III. uradniške kategorije. Predvideno je skrčenje od sedanjih 116 članov na 76 članov za prihodnje budžetsko dobo, kar ne pomenja nič drugega kakor kruto delstvo, da se bo moralo prevedeno članstvo reducirati za 40 oseb. To je za nadaljnji obstoj in razvoj gledališča katastrofalno, za članstvo pa naravnost obupno.

Vse kaže, da se v ministrstvu budžetski predlog gledališke uprave za leto 1927/28, kakor ga je predložila in utemeljila gledališka uprava, ni stvarno razmotrila, ampak je gospodoval zopet rdeči svinčnik brez razmotrivanja dejanskega položaja dotične partije, odnosno pozicije. Najbolj tipičen dokaz temu je v budžetu predvidena postavka za dnevne stroške predstav. Za 400 predstav, ki jih priredi Narodno gledališče v Ljubljani tekom budžetskega leta, je predvidena vsota 30.000 dinarjev. Če pa se ozmemo na faktično po-

trebo, vidimo, da ima gledališka uprava pri vsaki predstavi v operi samo za inženjerja, polico, gasilce in biljeterije dnevni stroškov 394 Din, v drami pa 348 Din. Pri našem številu predstav, ko znaša ta vsota letno okrog 160.000 Din, je je že tu primanjkljaja 130.000 Din. Iz česa pa naj se krijejo potem ostali dnevni stroški kakor rekvizite, statisti, sodelovanje vojaške godbe itd.?

Gledališka uprava ni ravno v rožnati situaciji. Krediti za gledališče so vedno manjši, na drugi strani pa zahteva angažirano članstvo neprestano višje plače. Plače posameznikov so razmeroma zelo visoke in nikakor ne več v skladu z obstoječim gledališkim budžetom. Te visoke plače pa so največ zakrivilo gledališke uprave v Zagrebu in Beogradu, ki boljše operne moči uprav licitirajo in jim povišavajo dohodke, samo da jih pridobije za svoj zavod. Jasno je, da najdejo taki poviški gaž potem odmev v celokupnem članstvu in njihove zahteve se večajo od dne do dne. Ministrstvo, ki mirne vesti reducira gledališke budžete, bi moralo tudi vse potrebno ukreniti, da tako postopanje onemogoči.

Stalež članstva našega gledališča pomeni nekaj minimum, kakor ga more zahtevati razširjeno delovanje, kakor je naše. Skoraj vsak dan imamo po dve gledališki predstavi, za kar pa imamo v sedanjih dobi, ki je polna gospodarskih kriz, premalo občinstva. To se opaža tako v splošnem obisku, kakor tudi v abonmaju. Abonenti so po večini izključno le uradniki, ki danes že itak nosijo skoro ves naš kulturni in nacionalni davek. Naši pridobitvni krogi, trgovci in industrijanci, katerih gromotni položaj je gotovo ugodnejši kakor položaj uradnika, se gledališča nekako izogibljejo in ne čutijo potrebe, da bi ga redno posejali. Je to sicer nekoliko ostra obsodba, a kdor količnik pozna našo gledališko, pa tudi koncertno publiko, nam bo to v polni meri potrdil.

Radi razmeroma malega števila rednih obiskovalcev gledaliških predstav mora Narodno gledališče v Ljubljani izredno mnogo producirati. Dejstvo je, da ima izmed vseh gledališč v Jugoslaviji naše gledališče v vsaki sezoni največ opernih in dramskih premijer, kar je seveda združeno tudi z večjimi stroški.

Proračun za Narodno gledališče v Ljubljani 1927/28.

Interesantno je predočiti si postavke, s katerimi bo morala, ako bo proračun za leto 1927-28 sprejet v predloženi obliki, v bodoče računati uprava našega gledališča. Postavke so sledeče:

2.873.986 Din plače in stanarine uprave,	
» osebja (v činovniški kategoriji 76, v zvančniški 13, v službijski 31, dnevn., načrjev 85)	
» napredovanja	30.000
» draginske doklade	1.363.600
» razni honorarji, doklade i. t. d.	800.000
» reprezentacijski izdatki	30.000
» potni troški	15.000
» tatlleme	130.000
» upravnih troški, skupaj ..	666.000
5.918.586 Din	

Dohodki so preliminarni na 2 milijona dinarjev s pridržkom v členu 106. finančnega zakona, da je minister prosvete pooblaščen v sporazumu s fin. ministrom odobriti narodnim gledališčem potrošek viškov preko tega dohodka za izdatke, od katerih odvsi dosežanje in povečanje predvidenih dohodkov. V tekočem proračunskem letu je po čl. 91. uporaba viškov dovoljena s pritrditvijo fin. odbora Narodne skupščine.

Penzije upokojenih igralcev se plačujejo iz proračuna vrhovne državne uprave in tedaj v zgornjih zneskih niso vštete.

Izdatki za vsa gledališča v državi so za leto 1927-28 preliminarni na 34.965.383 Din napram 46.021.606 Din v tekočem letu. Med njimi se nahaja območno gledališče v Mariboru s postavko 29.220 Din, za upravo 33.300 Din za draginsko doklado in 720.000 Din subvencije. Dohodki gledališč v Beogradu in Zagrebu, ki se pa morajo v leto 1927-28 odpraviti državni blaginji, so predvideni za vsako po 4 milijone dinarjev.

Sokol

Sokoljski koledar 1927.

Kakor za prejšnja leta, je izdal tudi letos Jugoslovanski Sokoljski koledar svoj letni koledar, ki se že razpošilja vsem sokoljskim društvom po širni naši domovini. Pri povrnem prelistanju koledarja opazimo, da je celotno izdan v enem jeziku, v ekv. šini. Uredništvo se je držalo pri sestavi koledarja dosedanje preizkušene oblike in sestave, tako da je vsakemu prav lahko dobiti iz njega vse podatke, katere potrebuje.

V strokovnem delu je najprej krajša pesnitev saveznega staroste E. Gangla »Naprave«, nakar sledi članek »Džimo naš duševnost!« kjer nam naš starosta v kratkih lapidarnih stavkih pojasnjuje sokolsko geslo: bratstvo, enakost in svoboda. Najlepi pa so sigurno zaključni stavki o našem Sokolstvu Vsak član, ki bo prečital ta članek, bo gotovo dobil novih sil in še večjo voljo do sokolskega dela. Brat J. J. opisuje v članku »Narastaj — naša lepša bodočnost« velike uspehe sistematične vzgoje čehoslovanskega sokolskega naroda, ki se je tako lepo pokazala na preteklem vsesokolskem zletu v Pragi. Pisce poziva vse članstvo na čim smotnejši in čim večji trud pri vzgoji našega naroda, da postane tudi on res dobro vzgojen, vsestranski zrel za vstop v članstvo vrste. V daljšem članku omenja V. Švab glavne dogodke v jugoslovanskem Sokolstvu, dotikajoč se lyonske tekme, praseke, zlet, raznih drugih prilik, kjer je organizacija stala v stiku z ostalimi sokoljskimi zvezami ter končno vs. važnejše dogodke v Savezu samem. Na koncu je pripojena statistika, ki v glavnih rišbah opisuje stanje JSŠ na področjih od 1. oktobra 1926. Omenjeni so vsi večji zlet, razne druge župne prireditve, točne itd. itd. Leč ali oživlja vsa vsobna sokolska kronika leta 1926. — Členku sledi tablica jugoslovanskih sportskih rekordov v lahki atletiki. — Pod poglavjem »Statistika« pa je podan pregled

vseh jugoslovanskih sokoljskih žup in društev, dalje vseh ostalih slovanskih sokoljskih organizacij, ki so vključene v »Slovansko Sokolstvo«, ameriško Sokolstvo itd. Po možnosti so zbrani vsi oni podatki, ki kolikor mogoče nazorno predstavljajo čitatelju vso ogromno slovansko sokolsko organizacijo. — Koledar je končno opremljen z precej velikim beležnim delom, tako da lahko služi tudi za kratke zapiske.

Koledar je izšel kot VIII. letnik pod uredništvom brata Verija Švajgerja ter stane iztis 10 Din. Naročila sprejema vsa vezna pisarna v Ljubljani v Narodnem domu.

Telovadne in sportske organizacije v Čehoslovanski republiki. Kako silen je razvoj teh organizacij v bratski republiki nam pričajo sledeči podatki: Čehoslovansko Sokolstvo šteje 3135 društev s 572.000 člani, delavske telovadne enote (socijalno-demokratske) imajo 920 društev s 96.606 člani, orlovska zveza 1259 enot s 127.000 člani, komunistične telovadne organizacije 1049 društev s 94.981 člani, nemške organizacije v CSR štejejo 21 zvez s 60.402 člani, židovska telovadna društva pa štejejo 44 enot. Poleg tega je še 2000 sportskih klubov s 250.000 pripadniki in 5700 gasilskih zborov s 170.000 gasilci. V skautski organizaciji je združenih že 30.000 mladine.

Poljska sokolska zveza je imela konec oktobra in prve dni novembra svojo drugo glavno skupščino po ujedinenju v Varšavi. Poleg drugih važnih zadev je bilo na dnevnem redu tudi vraščanje definicije pristopa poljskega Sokolstva v zvezo »Slovansko Sokolstvo«. Glavna skupščina je z velikim navdušenjem in soglasno sprejela tozadevni predlog zveznega odbora, da ter je svoji sklep sporočila tudi vsem soudeleženiim zvezam. Staršinstvo jugoslovanskega Sokolskega saveza je prejelo pred par dnevi dopis poljske sokolske zveze, ki nam sporoča, da je glavna skupščina z odobravanjem vzela na znanje ustanovitve zveze slovanskega Sokolstva, odobrila vstop poljskega Sokolstva vanjo. Ob tem pa pozdravlja vse bratske organizacije

je želel, da naj se sokolska misel razširi med slovanskimi narodi vsepovsod ter naj rodi kot posledico tudi politične zveze vseh slovanskih držav.

Dopisi

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Sokolsko društvo v Št. Vidu ponovi v nedeljo ob 6. zvečer svojo telovadno akademijo v šolski telovadnici. Pri akademiji nastopijo vsi oddelki društva z različnimi vajami lahke in težke sestave. Pri prireditvi sodeluje društveni tamburaški zbor z izbranimi komadmi. Vstopnica 6 Din, stojnica 3 Din.

PRESEKJE. V soboto ob 3. popoldne bo v Sokolskem domu občini zbor »Zveze slovanskih vojakov iz svetovne vojne«, nato pa bo sledila ustanovitve »Strelske družine« za občino Preseke. Vabijo se vsi bivši vojniki, posebno mladeniči od 18. leta naprej, ter imajo člani »Strelskih družin« skrajšan kadetski rok. Sokol nam obeta za Silvestrovo zelo lepo prireditve.

MENGES. Sokolsko društvo v Mengšu priredi Silvestrov večer v dvorani br. Funtka z bogatim sporedom. Društvo tamburaški zbor Bralnega društva v Mengšu.

KAMNIK. Podružnica Kola jugoslovanskih sester je za Božič obdarovala 72 sokolskih otrok. Otroci so prejeli 32 oblačil, 55 kosov perila, 14 parov čevljev, 18 parov nogavic in več drugih manjših daril v skupni vrednosti 5000 Din. Podružnica se priskrbo zahvaljuje vsem blagim darovalcem. K uspehu je izdatno pripomogel dr. spevek, ki sta ga podružnici naklonila dramatični odtok in salonski orkester Narodne Čitalnice v iznosu polovice čistega prebitka dveh predstav, za kar se odbor društva najtopleje zahvaljuje. Posebno priznanje gre tudi trdnici K. Poljak v Ljubljani, ki je dobavila čevlje po polovinski ceni. Podružnica prosi, da ji vsi dobrotniki

Kralj smehe in zabave

ZIGOTTO

v kino „Ideal“

ohranijo svojo naklonjenost, da bo društvo tudi v bodoče in v še večji meri moglo vršiti svojo človekoljubno delo.

SV. GORA PRI LITJI. Po 100 minutah zmerne pešpoti pride iz postaje Sava pri Litji na Sv. Goro, ki je visoka 849 m. Na novega leta dan praznuje litjska podružnica SPD dograditev svoje planinske kočice s pravim planinskim rajanjem. Skupen odhod je iz postaje Sava ob pol 9 zjutraj.

JESENICE. Sokolsko društvo na Jesenicah priredi dne 31. 12. m. ob 20.30 »Silvestrov večer« v kolodvorski restavraciji z zelo pestrim sporedom. Sodeluje društveni salonski orkester in pevski kvartet, na sporedu so solopjevi, kupleti, komični prizori, polnočni govor, srečlov s krasnim dobrotm mter p'les. Vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo vnujno vabljeno. 1653

MIRNA PEČ. Dne 17. t. m. nas je zapustil umirovljeni g. nadučitelj Franjo Juvaneč. Bil je med nami polnih 15 let in izredno priljubljen. Nastopil je službo pred 42. leti v Starem trgu, bil 24 let učitelj na Smejni vrtu pri Metliki, odkoder je prišel v Mirno peč. Bil je kot učitelj strog in natančen, a v družbi dober tovariš in vedno zabaven. Želim mu, da b. s svojo družico zadovoljen in zdrav užival zasluženi pokoj. Gospod Juvaneč se je preselil v Ljubljano v novo zgrajeno hišo »Stan in dom« na Mirni. Tukajšnje učitelstvo mu je priredilo priščen poslovilni večer. Sokol je izglubil s njim svojega ustanovitelja, zavednega Sokola in trdnega naprednjaka še iz doba težkih preizkušenj. Zato mu kljče v slovo sokolski: Zdravo!

SVEČINA. Na Stefanovo je priredilo tukajšnje učitelstvo otroško igro »Povodni mož«. Otroci so igrali izborni, posebno je užajal Janko. Po igri pa se je vršila božičnica, za katero so si pridobili posebne zadatke CMD, srečno poglavarstvo, trgovca g. Matija Arh in obrtnik g. Rudolfa Smontg. Z obliko je bilo obdarovanih 72 otrok, s kruhom in sladkarijami pa vsi navzoči. Vsem plemenitim darovalcem iskrena hvala!

SOSTANI. Sokolsko društvo priredi v svojem domu Silvestrov večer s prav bogatim sporedom. Gledališki nastopi, komični kupleti, marmornati kipi, vedeževalka, viltvanje svinec itd., petje moškega in mešanega zbora ter ples. Celu noč igra cigarska kapela »Roya«. Pridite vsi, da se skupno poslovimo od starega leta in z radostjo vstopimo v novo leto 1927.

SMARJE PRI JELŠAH. Sokolsko društvo priredi v januarju nadaljevanje salo-igro »Pri belem konjčku«. Čez leto dni, dne 12. januarja pa bo rečen občni zbor, ker je treba vsled odhoda nekaterih članov odbor dopolniti in reorganizirati.

Izjava

Podpisani izjavlja, da ni v nikakem sorodstvu z Ivanom Tajcem, pekovskim pomočnikom iz Kamnika, sedaj brez stalnega bivališča.

IVAN TAJC, p. d. 2AN
čevljarski mojster, Kamnik.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglaš strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 19.—

Natakarico

z dobrih spretnostmi in ravnanjem sprejemam — letosko tudi mlajšo podnatakarico. Nastop sred. januarja. — Lahko sta tudi zamenjena sestra ali sestro — ako sta od stroke Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39311

Gidč. ali gospo

z bistvenimi veščinami in s. dan sprejemam takoj. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39309

Učenko

takoj sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Knjgovodjo

z bistvenimi veščinami, starševske prakse, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Knjgovodjo

z bistvenimi veščinami, starševske prakse, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Vajenca

ki je dovršil meštansko šolo, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Prodajalco

starejšo mod. — popolnoma vsiljeno trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trg. sopotnika

ki bi bil odšel 15. januarja p. i. z. na kratek tri tedne v Avstrijo. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Službe

dobro uveljavljeno, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Mesar. pomočnika

sprejemam Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Učenca

z bistvenimi veščinami, starševske prakse, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Velik dobilek

lahko se izplača v moški v vseh mestih, za prodajo novega palata. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Gospodično

naštetno za pisarniške potrebe, sprejemam takoj. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Brivskega

pomočnika, sprejemam takoj. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Trg. potnika

sprejemam takoj. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Trg. potnika

sprejemam takoj. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Trg. potnika

sprejemam takoj. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Trg. potnika

sprejemam takoj. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

MALE

OGLASE

za novoletno številko „Jutra“

sprejema oglašni oddelk v

Prešernov ulic št. 4. le do

petka do 5 ure pop.

Prosimo, da se z naročili ne

odlašča ter da se oglaš po

možnosti naroči čim prej.

OGLASNI ODDLEK „JUTRA“

Nov, črn žaket

malo rabljen in zimska suknja ugodno napredaj Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39309

Pouk

Bivša učiteljica nemškega, sprejemam v pouk latinskega jezika, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Instruktorico

francoščine, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Kupim

Vsakovrstno zlato, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Brusilni stroj

(Schmidgall - Schmidgall) rabljen, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Koza lisčje, zajčje

in od druge divjane kuplo po najvišji ceni. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Ključavničar, mizo

s predali, dobro obrabljeno, kupim. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Pisalnico mizo

z dobro opremljenimi, kupim. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Torino-Fiat

z bistvenimi veščinami, starševske prakse, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Pridelki

Rž in ječmen, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Nov, črn žaket

malo rabljen in zimska suknja ugodno napredaj Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39309

Pouk

Bivša učiteljica nemškega, sprejemam v pouk latinskega jezika, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Instruktorico

francoščine, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Kupim

Vsakovrstno zlato, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Brusilni stroj

(Schmidgall - Schmidgall) rabljen, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Koza lisčje, zajčje

in od druge divjane kuplo po najvišji ceni. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Ključavničar, mizo

s predali, dobro obrabljeno, kupim. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Pisalnico mizo

z dobro opremljenimi, kupim. Pomočnik naj dajo na oglašni oddelk Jutra. 39308

Torino-Fiat

z bistvenimi veščinami, starševske prakse, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Pridelki

Rž in ječmen, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Rž in ječmen

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Zidano hišo

priljubeno, sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Veljetrogovina vina

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Podružnico trgovine

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Kavarna

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

Trgovino

sprejemam v trgovino z elektriniimi predmeti. — Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 39308

M. Zevaco

Papežinja Favsta

Roman

Pardaillan je poslušal Karla, ki je vso pot govoril o Violetti; mislil pa je med tem samo na Maureverta, katerega je zaman iskal po vsej Provansi in Burgonji in katerega je zdaj prišel iskat v Pariz. In sredi teh misli ga je mahoma zagledal: stopal je petnajst korakov pred njim, pomenkujoč se s spremljevalcem, ki ga vitez ni poznal.

Pardaillan je pobledele. Njegove oči so se stisnile in roka se mu je skrčila na ročniku rapirja. Stopil pa ni zato niti enkrat hitreje. Ustaviti Maureverta, prisiliti ga, da bi pri tej priliki izdrl meč, in ga ubiti... vse to mu je prišlo na um. A to misel je zavrnil. Drugače, oh, vse drugače si je predstavljal Maurevertovo smrt!...

»Kaj vam je, dragi?« ga je vprašal mladi vojvoda. »Tako blede ste.«

»Nič mi ni,« je rekel Pardaillan. »Samo prosil bi vas, da odložite svojo pot na Montmartre do druge prilike.«

»Prav. In kaj ukreneva zdaj?«

»Stopiva za dvojico, ki gre pred nama...«

Krenila sta za Maurevertom in njegovim tovarišem.

Maurevert, ki je navadno z očmi in ušesi stregel na svojo okolico, je bilo to pot ves zaverovan v pripovedovanje svojega spremljevalca, ki mu je tiho nekaj govoril. Ta spremljevalec je bil na oko podoben mlinarskemu hlapcu, toda bister opazovalec bi bil pod preprosto obleko kmalu spoznal vojnika. In res: bil je Maineville, slepi privrženec vojvode Guiskega. Govoril pa je takole:

»Vojvoda ne verjame. Ne verjame, čeprav mu je bilo točno naznanjeno v pismu...«

»V pismu, ki mu ga je poslala tista skrivnostna ženska,« je povzel Maurevert.

»Drugače jo poslušaj, kakor da mu je vladarica. Veš kaj, Maurevert, treba bo dognati, kdo je prav zaprav ta Favsta.«

»Treba bo... Kaj praviš, Maineville: če bi bilo resnica, kar mu

piše!...

»Toda bi bil vojvodi prestol zagotovljen. Denar je edino, česar mu nedostaja.«

Maurevert je nekaj trenutkov molčal. Nato je pogledal Maineville naravnost v oči:

»Ali bi postal vojvoda kralj... ali pa midva bogataša!...«

»Kam meriš?« se je zdrznil Maineville. »Stoj, prijatelj! Jaz sem Guisu vdan na življenje in smrt! Denarja imam več, nego ga potrebujem... Meni ni do zlata, meni je do časti. Kadar postane vojvoda kralj, bom imenovan za vrhovnega vojskovodjo!«

»Če je tako, se tvoji vdanosti ne čudim.«

»Bodi kakorkoli, vdan sem mu. In če bi ti prišlo na um, da bi zagodel vojvodi kako grdobijo, bi te moral z vsem prijateljskim obžalovanjem nabosti.«

»Poslal sem se,« je rekel Maurevert. »Ti sam ne moreš biti vojvodi bolj vdan od mene.«

»Vem, vem! Podvija se tedaj...«

»Preden mine ura, bova vedela, ali govoriš pismo resnico... In kaj potem?«

»K vojvodi pojdeva in mu poveva,« je dejal Maineville. »On bo najbolje vedel, kaj treba storiti.«

Odšla sta iz mesta skozi vrata Sv. Honorija, krenila mimo Tuilejskega gradu na desno in namerila korake proti siromašni majhni kapelici.

Ta kapelica je bila posvečena svetemu Roku. Stala je ob vznožju griča, ki so ga po njej imenovali grič Sv. Roka. Na vrhu griča je čeden mlin ponujal svoja široka krila vetrovom. Pri kapelici Sv. Roka se je cepila od poti kamenita steza, ki je vodila nekaj časa po obdelanem svetu, nato pa se je v vijugah vzpenjala po strmih pobočjih do mlina. Bila je zelo ozka in osli, ki so po njej nosili žito v mlin, so mogli hoditi samo drug za drugim. V trenutku, ko sta prispela Maurevert in Maineville do kapelice, se je ponudil njunim očem neobičajen prizor.

Po stezi je stopala dolga vrsta mezgov; sleherna teh živali je nosila na hrbtu vrečo, v kakršnih tovorijo žito in moko. A naša znanca se nista začudila mezgom, čeprav jih je bilo trideset po številu; začudila sta se desetorici njihovih spremljevalcev, ki so bili

prav tako gotovo mezgari, kakor gotovo je bil Maineville mlinarski hlapec. Prašne obleke in zagorela lica teh mož so pričala, da so prehodili dolgo pot; za pasom so jim tlačili težki samokresi in ostra bodala, komaj da skrita pod plašči, s katerimi so bili ogrnjeni vzle vročini.

»Aha!« je rekel Maineville, »evo mezgov, ki jih najavlja pismo.« »Evo zlatega žita,« je dejal Maurevert in oči so se mu zaiskrile. »O tem se morava šele uveriti. Za menoj, Maurevert, pripravi se.«

Planila sta čez drn in strn. Ko sta prišla na stezo, sta baš še ušla poslednjemu mezgarju, za katerim je stopal poslednji mezgar.

»S poti!« je kriknil mezgar z grozečim glasom.

»Fakin!« se je zadržal Maurevert. »Naučim te govoriti s plemiči!«

»Dovolite, gospod oficir,« se je oglasil Maineville, »ta vrlj mož ne ve, da sem jaz mlinski hlapec, vi pa nadzornik kraljevskih mlinov. Počakaj, prijatelj, spremiva te do vrha.«

»Mlinarski hlapec ste?« je rekel mezgar in nezaupno pogledal Mainevillea.

»Kakor vidiš! Ta plemič pa je vrhovni mlinski nadzornik.«

»Hočem se uradno prepričati, ali je žito v teh vrečah dobro,« je rekel Maurevert.

»Izvolite, gospod oficir,« je povzel Maineville. »Ta vrlj mož menda ne bo hotel nakopati svojemu gospodarju nepriklj s tem, da bi se upiral.«

Mezgar je naglo pogledal okoli sebe. Videl je, da so mu tovariši med tem prerokanjem ušli naprej. Trenutek ali dva je bilo videti, da bi jih rad poklical nazaj; toda premislil se je in dejal z očitno nejevoljo:

»Storite, kar mislite, da morate. Pokažem vam žito.«

Odvezal je vrstico na zgornjem koncu vreče, ki je ležala mezgu preko hrbta, tako da je visela polovica na desno, polovica na levo stran; nato je segel vanjo in je izvlekel pest ječmena. Maineville, kakor bi mu hotel pomagati, je urno priskočil; baš toliko da ga ni podrl. Vreča se je odprla, ječmen se je razsul na stezo; tako je vreča izgubila ravnotežje in je telebnila na drugo stran. Mezgar je planil k njej, a ne hitreje od Maureverta, ki je bliskoma segel v napol izpraznjeno vrečo in utipal na dnu veliko usnjato možno.

AUTO

znamke „RENAULT“ 22/36 HP 4—5 sedežen odprti malo rabljen v izbornem stanju se radi nakupa zaprtega voza **ugodno proda**. Poraba benena majhna, voz pripraven tudi za autotakse. Pojasnila da tvrdka **A. Lamoret, Ljubljana, Dunaška cesta 22.**

Ameriške terjatve vnovči, delnice prodaja.

zaposljuje urejuje točno in cenno: **DR. IVAN CERNE,**
Gospodarska pisarna Ljubljana, Miklošičeva 6.

Edvard Vidic, šolski upravitelj naznanja v voem, kakor tudi v imenu svojih sinčkov **Branka in Zvonka** in vseh ostalih sorodnikov prenesli o vesti, da je njegova nad vse ljubljena soproga in predobra mamica, bčerk, sestra, teta in svakinja, gospa

ANA VIDIC

dne 24. decembra ob 11. zvečer po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Blago pokojnico prepejemo dne 30. decembra iz drž. bolnice v Ljubljani v Reteče, od koder se vrši pogreb v pelek, dne 31. decembra dopoldne na farno pokopališče.

Reteče pri Stari Loki, dne 29. dec. 1926.

Mestni pogrebni zavod Ljubljana.

Sprejememo potnika

ednoročno zastopnika

za delni okraj bivše Kranjske. — Nastop takoj.

Ponudbe z zahtevami na: **Vinaria d. d. vinogradnikov v Ptuj.**

Zahvala.

V naši težki bolezni vsled nenadne izgube naše srčno ljubljene, soproge, mamice, bčerk, sestre, tete in svakinje

Jožice Brinšek

roj. Šv. gelj

smo prejeli mnogo dokazov iskrenega sočutja za katerega izrekamo našo iskreno zahvalo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Ljubljana-Brest, 29. dec. 1926.

Zalujoči ostali

Prodajalka

izučena trg. s steklom in porcelanom ali podobne stroke se spre me v stalno službo. Pismene ponudbe s prepisi pričeval na **Julij Klein, Ljubljana.**

Posode za premog, Predpečnice, Peči za žaganje, Ogrevanke

iz bakra in pocinjene,

„Toplodarje“

in dimniške nastavke

izdeluje po najnižjih cenah

„UGOMETALIJA“

LIUBLJANA,

Kotlovorska ulica št. 18

L. Mikuš
LIUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki za namovo orebolen

Lovci, pozor!

Slovite orig. angleške polne patrone Eley Castingt z Diamond brezdimnim smodnikom in trdimi angleškimi Eley šibrami.

S. Kočonda, Zagreb,
Ilica broj 40 u prolazu.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš nad vse ljubljani soprog, atek, sin, brat in svak, gospod

Albert Briščik

dne 28. t. m. ob 416 uri previden s sv. zakramenti po dolgi mučni bolezni mirno bogu dano preminul.

Pogreb našega nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek dne 30. t. m. ob 1216 uri iz mitvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Maribor, dne 29. decembra 1926.

Dragica roj. **Kukovic**, soproga. **Vladimir**, sinček.
Ostali sorodniki

Naznanilo preselitve.

Genjenim damam vljudo naznanjam, da moj damski brivski salon ni več pri gosposdični Mici Skrabl, ampak od danes naprej v hiši g. Scheidbach dvorišče, desno

Gosposka ulica 28.

Genjenim damam se i v bodoče priporočam za blagohoten obisk.

P. Eigi-Leben, Maribor,
damski brivski salon

OVOMALTINE

koncentrirani produkt hranilnih snovi mleka, jajec in kava je pravi blagor za vse: za očeta, katerega krepi in jači pri delu in v pisarni, za mater kateri množi sile; potrebno je za hišo za dete, kateremu zagotovi najboljši razvitek in ga ojači za šolski pouk.

Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna kakor 12 skodelic rube, 7 skodelic kakava ali 3 jajc ter pri tem še veliko lažješa za prebavo.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18/50 Din. 250 gr 36/25 Din.

500 gr 63/25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list. od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna
farmaceutskih in dijetetnih preparatov
ZAGREB, Jurjevska ul. 37.

Alojz Rozman naznanja v svojem in v imenu svoje bčerk **Staniša**, ve ter ostalih sorodnikov, da je njih iskreno ljubljena sestra, teta, itd. gospa

Marija Rozman roj. Rožič

soproga nadz. proge

po dolgi in kruti zavrtni bolezni previdena s sv. zakramenti danes mirno zaspala. Pogreb predrage pokojnice se bo vrši dne 30. dec. ob 16. uri iz mitvašnice mestnega pokopališča v Celju na ondotno pokopališče.

Sv. maša za dušnico se bo davorovala 3. jan. 1927 ob pol 7. v farni cerkvi v Celju.

Celje - Ljubljana, 29. dec. 1926

ZAHVALA.

Vsem, ki so nam ob nenadomestljivi izgubi nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Josipa Lužarja

izrazili svoje sočutje in ga spemili na njegovi zadnji poti, izrekamo našo iskrenejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev, pevskemu zboru in g. govorniku za izkazano mu zadnjo čast.

V Ptuj, 28. dec. 1926.

Zalujoči ostali

Zahvala.

Zahva ju em se najopieje tem potom prečasi iti duhovščini, vsem društvom, pevcem in ostalim udeležencem, ki so spemili mojega soproga k večnemu počitku, kakor tudi vsem onim, ki so mi izrekli svoje sočutje.

Rakek, 29. decembra 1926.

Josipina Steržaj.